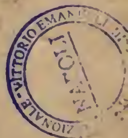
IANSENIVS
A THOMISTIS
GRATIÆ
PER SEIPSAM EFFICACIS
DEFENSORIBVS
CONDEMNATVS.

Authore R. P. FRANCISCO ANNATO Societatis Iesu Theologo.

PARISIIS,
Apud SEBASTIANVM CRAMOISY, Regis & Reginæ Architypographum:
Et GABRIELEM CRAMOISY, viâ Iacobæâ sub Ciconiis.

M. DC. LIII.
CVM PRIVILEGIO REGIS.

TYPOGRAPHVS LECTORI.

QVIA *ſeu Ianſeniani, ſeu fures opuſculum hoc clancularia diligentiâ editum, auctore nec volente, nec conſcio ſpargere cœperunt; monitum te oportuit,* OPTIME LECTOR, *mutilum eſſe quod offerunt, atque etiam locis quamplurimis vitiatum. Nam & teſtimonia Ioannis à S. Thoma contra Ianſenianas propoſitiones omittunt omnia; & reliqua ita diſtinguunt, ita interpungunt, ita truncant, ita demum deprauant, vt de corrumpenda potiùs, quàm de aperienda veritate cogitaſſe videantur. Vide igitur vt germanum à ſpurio, & legitimum ab adulterino partum diſtinguas.*

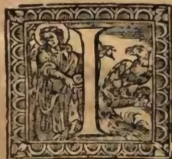
Addunt Gallicam epiſtolam, tanquam Româ Bellouacum miſſam, quâ D. Hallier & ſociorum eius in cauſa Ianſeniana Romæ perſequenda eleuare prudentiam nituntur, & occupare ſimplicium animos, contra ea quæ propediem expectantur, ſedis Apoſtolicæ decreta, quaſi videlicet parte inauditâ ſint pronuntianda. Has ego nubeculas iis quorum intereſt diſſipandas relinquo. Sed quod accepi, LECTOR OPTIME, *non te celabo. Affirmant viri tum fide digni, tum iſtarum rerum probè conſcij, adeo non eſſe verum quod di-*

cunt, negatam Ianſenianis Doctoribus ea quæ vellent proponendi facultatem, vt etiam fuerint ad hoc ipſum, cùm moras initio necterent, iuridicè compellendi: ab eo tempore fuiſſe ab illis trita quotidie Cardinalium deputatorum limina: factam copiam adeundi Conſultores Theologos, & cum illis cauſam ſuam, tum verbo, tum ſcripto diſceptandi: & verò diſceptatam eſſe reipſa, productóſque ab illis ſcripturarum faſces, longum laborem multorum Amanuenſium, quos carò conduxerant: quin & adhibitam inſtruendæ controuerſiæ, forenſium oratorum operam. Nam quia fortè verebantur ne ſuæ defenſionis rationes non ſatis exprimere Latinè ſcirent, Aduocatum inter Romanos celebrem adiere, vt Italicæ facundiæ atque humaniorum iurium arma coniungeret. Atque ita Theologorum impellente diffidentia, fidei cauſam commendandam putauere Iure-conſultis. Et poſt tantam & tam multiplicem inſtructionem, inſuſurrare hominibus non verentur, parte inaudita pronuntiaturum Pontificem: Supereſt hoc vnum quod opponant, licèt clamando rumpantur: putare tamen ſe non audiri, non niſi ſurdorum eſt.

IANSENIVS A THOMISTIS GRATIÆ PER SEIPSAM EFFICACIS DEFENSORIBVS CONDEMNATVS.

Circa V: Propositiones quæ Romæ examinantur.

IANSENIANI Theologi, ſeu vt errorem tegant, ſeu vt in eo periculo, in quo verſantur, Patres Dominicanos habeant propitios, adulatoria quadam ſimulatione fingunt pugnare ſe tantùm pro gratia, phyſicè prædeterminante, quam vocant *gratiam per ſeipſam efficacem*, nec aliud ſpectare, quàm vt ſartatecta ſit illa doctrina, pro qua tanta contentione diſputatum eſt ſub duobus Pontificibus in Congregationibus de Auxiliis: Et quia dicuntur id aliquibus perſuaſiſſe, intereſſe puto, tum communis boni veritatis, quam omnes quærimus, tum priuatæ Thomiſtarum dignitatis, authoritatíſque, quam non expedit in cenſura damnabilium ſententiarum implicari, vt omnes intelli-

gant, præcipuos defensores gratiæ physicè prædeterminantis, & qui causam illam ardentiùs egere circa tempora disputationum, contraria omnino posuisse principia, principiis Iansenianis, quod, vt spero, Lector adeo perspicuè intelliget, ex oppositione doctrinæ illorum Thomistarum, ad quinque propositiones Iansenij, quæ modò ad examen vocantur, vt non dubitem, quin mecum dicturus sit, eos qui tam facilè sibi patiuntur imponi à Iansenistis, alterutram necessariò Theologiam nescire, nempe vel Thomisticam, vel Iansenianam.

Ad hoc autem monstrandum adduco in primis Didacum Aluarez, qui disputationibus interfuit, & pugnasse dicitur, in prima cum Valentia & in 25. quod Pater Lemos malè haberet, cum Bastida; statimque post disputationes scripsit amplissimum de Auxiliis tractatum, editum Romæ, anno 1610. Subindéque alterum Responsionum, editum Neapoli, anno 1622. Hunc sequitur Ioannes Gonçalez de Albelda, qui dicitur ipse quoque disputationibus interuenisse, &materiam de Auxiliis pertractauit in commentariis 1. partis, quos edidit Compluti, anno 1621. Tertius est Ioannes Paulus Nazarius, Cremonensis, qui tomo 1. in 1. part. paulò post disputationes edito Venetiis, hoc est an. 1610. de Auxiliis fusè disputat. Quartus Didacus Nugnes Cabezudo, qui & ipse materiæ de Sacramento Pœnitentiæ tractatum inseruit de Auxiliis, tom. 1. in 3. part. in Hispania primùm, deinde Venetiis

edito, an. 1612. Quintus est Petrus Ledesma, qui an. 1602. dum controuersia maximè ferueret, iustum volumen de Auxiliis scripsit, ediditque Salmanticæ. Sextus Balthasar Nauarrete, cui hæc eadem Quæstio materiam suppeditauit Tom. 2. suarum Controuersiarum, quem edidit Vallisoleti, nondum elapso ab vltimis Disputationibus triennio. Septimus erit Ioannes à sancto Thoma, qui non ita pridem suis in 1. part. Commentariis has omnes de Auxiliis controuersias retexuit. Ex horum doctrina luce clariùs constabit, fieri nō posse vt vllus vspiam Thomista reperiatur, qui causā suam coniungere velit cum causa Iansenij, quin principia conuellat à Maioribus tradita, recedatque ab ea doctrina, quam illi sunt professi coram summis Pontificibus, atque in ipsa Ecclesiæ facie, tempore disputationum.

Et nimirum totum hoc oritur ex discrepantia circa duo fundamenta præcipua. Alterum est de gratia sufficiente, alterum de indifferentia libertatis. Nam cùm Thomistæ putent ad fidem pertinere, vt prçter gratiam efficacem agnoscatur gratia sufficiens, interna, supernaturalis, quæ hominis vitio caret effectu, cuius est capax; habent quo dicant, Dei mandata, etiam supposito defectu gratiæ efficacis, esse possibilia. Quod Ianseniani, qui gratiam illam non agnoscunt, dicere non possunt.. Indidem statim sequitur interiori gratiæ sæpè resisti, priuando illam effectu, quem haberet, si homo vellet, quod est contra secundam propositionem

Ianſenianam. Sequitur pariter eos, qui non ſaluantur habere ſalutis copiam, beneficio gratiæ ſufficiẽtis: & quia illa non potuit haberi niſi ex meritis Chriſti, mortuum eſſe Chriſtum, vt obtineret etiam reprobis media ſalutis, quod negatur in quinta.

Cùm pariter Thomiſtæ cenſeant intrinſecam omnino eſſe libero arbitrio agendi & non agendi *indifferentiam*, eamque *proximam & expeditam*, tertiam propoſitionem Ianſenij penitus conterunt. Vnde ſequitur etiam deſtructio quartæ. Quia ſi gratia efficax non tollit libertatem, conſequenter nec tollit indifferentiam illam, qua fit vt ei poſſit diſſentiri, quod dicere iudicatur hæreticum in illa propoſitione. Quin & ex hoc ipſo principio de neceſſitate indifferentiæ ad libertatem arbitrij, ſequitur quoque contra primam propoſitionem, nunquam liberè violari præcepta, quin ſit in poteſtate tranſgreſſoris non violare: & contra ſecundam, reſiſti gratiæ illi interiori, ſine qua præceptum aliquando non eſt poſſibile: Et poſſe non excidere à gratia nec proinde damnari, qui liberè excidunt & damnantur; ac proinde mortuum eſſe Chriſtum, & ſanguinem fudiſſe, vt hanc eis poteſtatem obtineret, quod eſt contra quintam. Quare certiſſimum eſt, poſitis illis duobus principiis, quæ Thomiſtæ omnino tuẽtur, quæque Ianſeniani omnino negant, neque Thomiſtas tueri poſſe quinque propoſitiones ad ſenſum Ianſenianorum: neque Ianſenianos ad ſenſum Thomiſtarum. Quod ex ſequentibus clarè conſtabit.

IANSENIVS A THOMISTIS GRATIÆ PER SEIPSAM EFFICACIS DEFENSORIBVS CONDEMNATVS.

THOMISTÆ CONTRA IANSENIVM.

DIDACVS ALVAREZ.

*IDACVS Aluares disp.*71. *de Auxiliis num.* 2. Si de reipsa loquamur, NVLLVS CATHOLICVS DVBITARE POTEST de diuisione gratiæ in sufficientem & efficacem.

Ibid. num. 3. Secundùm Concilium Tridentinum datur gratia sufficiens, qua potest homo seruare OMNIA MANDATA DIVINA.

Ibid. num. 12. Si non daretur gratia verè sufficiens, non posset illis, qui non conuertuntur imputari ad culpam, quòd non conuerterentur, nec adimplerent diuina

Iansenius.

1.Proposit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iustis volentibus & conantibus secundũ præsentes, quas habent vires, sunt impossibilia: Deest quoque iis gratia, qua possibilia fiant.

velit tale obiectum, eſt ſufficienter conſtituta in actu primo & PROXIMO, vt poſſit operari, ſi velit.

Ianſenius.

Id. ibid. nu. 13. & lib. 2. Reſp. cap. 1. nu. 31. §. ad 2. Quia ergo cum auxilio ſufficienti præmouente ad aliquam actionem ſaluatur in libero arbitrio EXPEDITA facultas, qua poſſit diſſentire ſi velit; ideò poteſt illi imputari, & imputatur ad culpam, ſi non abſtineat.

1. Propoſit. *Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent vires, ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiant.*

Et de induratis lib. 2. Reſp. c. 9. nu. 15. Licet quamdiu indurati ſunt in via, abſolutè & ſimpliciter poſſint per veram pœnitentiam ad Deum conuerti, & reſipiſcere, hoc tamen ADEO DIFFICILE EST, vt reputetur impoſſibile, iuxta illud Apoſtoli ad Heb. *Impoſsibile eſt eos, qui ſemel ſunt illuminati*, &c. . . . . Si ergo longa conſuetudine peccandi ad tantam obſtinationem perueniant peccatores, vt ſit eis impoſſibile, HOC EST VALDE DIFFICILE à peccato deſiſtere, & ad viam ſalutis redire, cur non poterunt aliqui electi, &c.

GONCALES DE ALBELDA in 1. p. S. Thomæ.

DISP. 77. *ſect.* 3. *nu.* 13. His ſuppoſitis, pro reſolutione veritatis dico primò, inſtante occaſione temporis, quo obligat præceptum naturale, aut ſupernaturale, Deus de facto dat cuicumque viatori auxilium ſufficiens, proportionatum, intrinſecum & extrinſecum, vt poſſit, ſi velit, tale præceptum adimplere, ita vt nullus excuſari poſſit à tranſgreſſione præcepti, ob defectum auxilij ſufficientis. Dixi auxilium ſufficiens proportionatum, quia aliqua occurrere poſſent præcepta naturalia adeo facillima, vt non indigeat homo etiam lapſus ſupernaturali auxilio ad illa implenda, ex aliquo motiuo honeſto virtutis acquiſitæ.

Idem. Diſp. 57. Sect. 3. nu. 46. Per auxilium ſufficiens &

Ianſenius.

1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent vires ſunt impoſſibilia; Deeſt quoque iis gratia qua poſſibilia fiant.

per concurſum paratum à Deo, ex vi voluntatis antecedentis, qua vult, quantum eſt ex ſe, vt ille actus fiat à nobis, niſi per nos ſteterit, habet voluntas noſtra in ſua poteſtate LIBERA & EXPEDITA quidquid requiritur, vt faciat actum bonum, etiam non prædefinitum.

Idem Diſp. 58 *nu.* 16. Quare indubiè tenendum eſſe cenſeo voluntatem creatã ſolùm ſufficienter adiutam à Deo, habere VLTIMVM COMPLEMENTVM POTENTIÆ ACTIVAE, & concurſum præuium Dei in quo ſaluatur eſſentialis ſubordinata cauſæ ſecundæ, reſpectu primæ, in ordine ſuo, nempe potentiæ PROXIMAE operatiuæ.

Iterum. Habere totam illam virtutem quæ ſufficit & requiritur vt in actu primo ſit VLTIMATE COMPLETA & PROXIME EXPEDITA ad conſentiendum Deo vocanti, ſi velit. Quare EX SVA MALITIA NON VVLT, non autem ex defectu principij PROXIME, VLTIMATE REQVISITI neceſſitate antecedenti, ſeu ex parte cauſæ.

Iterum ibid. nu. 35. Neceſſitas gratiæ efficacis non impedit quominus ille qui ſolum habet auxilium ſufficiens, habeat proximam expeditam facultatem conſentiendi Deo vocanti, ſi velit.

Et de induratis Diſp. 77. *Sect.* 3. *nu.* 24. Illi qui in ſcriptura dicuntur peculiariter deſerti à Deo, non ideo tales dicuntur, quia auxiliis ſufficientibus priuentur, pro loco & tempore, quo inſtat occaſio adimplendi præceptum, ſed quia etiamſi auxilia ſufficientia habeant, non tamen efficacia..... Sic deſertis PER QVANDAM EXAGGERATIONEM dicitur impoſſibilis ſalus, aut quia valde difficilis, aut quia impoſſibilis ſolùm impoſſibilitate, ſequenti permiſſionem & præſcientiam Dei, quæ nullo modo deſtruit aut minuit intrinſecam facultatem ad oppoſitum.

Iterum. ibid. nu. 27. Ad quartum patet quòd peccatoribus quantumcunque obduratis non denegantur auxilia ſufficientia, pro loco & tempore, pro quo currit obligatio præcepti.

IOANNES PAVLVS NAZARIVS Cremonenſis.

Ianſenius. 1. Propoſit. Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiant.

IOannes Paulus Nazarius Cremonenſis ad quæſt. 23. 1. part. art. 3. Controu. 2. pag. 838. editionis Bonon. an. 1620. Diſtinctio auxilij in ſufficiens & efficax nititur teſtimoniis euidentibus ſacrarum litterarum SS. PP. & Scholaſticorum.

Ibid. pag. 840. *col.* 2. Eſt autem auxilium ſufficiens, idem quod gratia excitans, quatenus in ſe comprehendit non ſolùm externam illuminationem, quæ fit per Scripturas, Doctores, & Miracula, ſed comprehendit etiam intellectus illuminationem, quæ fit à Deo, ET MOTIONEM DEI SVPERNATVRALEM RECEPTAM IN VOLVNTATE..... Dicitur autem gratia ſic excitans auxilium ſufficiens, non reſpectu cuiuſcumque operationis, ſed eius tantùm, ad quam efficiendam excitat hominis voluntatem; ita vt ſi excitet ad credendum, ſit ſufficiens ad actum fidei, ſi ad pœnitendum, ad actum pœnitentiæ, ſi ad diligendum Deum ſuper omnia, ſit ſufficiens ad actum dilectionis.

Ibid. controu. 3. *pag.* 851. *col.* 2. Poſtremò ſciendum eſt auxilium ſufficiens dupliciter à Deo nobis conferri; vno modo IMMEDIATE ad effectum à Deo intentum, veluti cùm Deus per internam illuminationem & inſpirationem de rebus fidei hominem infidelem vocat ad fidem: Alio modo mediatè, & hoc dupliciter: ſcilicet vel per aliud auxilium, quaſi remotè diſponens eandem perſonam ad maioris & immediati auxilij ſuſceptionem ad intentum effectum, puta fidei aſſenſum, vel etiam gratiæ conſequutionem: Et hoc modo piè creditur Deum homini in ſyluis vel inter bruta nutrito auxilium quoddam conferre, vt naturæ legem non violet ſed obſeruet. Nam ſi legem obſeruet, & dictamen ſequendo rationis

Iansenius.

1. Proposit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iustis volentibus & conantibus secundũ præsentes, quas habent, vires sunt impossibilia: Deest quoque iis gratia qua possibilia fiat.

naturalis Diuino auxilio roboratæ bonum appetat, & malum fugiat, certissimè tenendum est, Deum illi vel per internam inspirationem reuelaturum ea quæ sunt ad credendum necessaria, vel aliquem fidei prædicatorem ad eum missurum, sicut misit Petrum ad Cornelium, Act. 10. Quòd si datum sibi diuinitus auxilium contemnat per peccatum contra naturæ legem commissum, hoc ipso incapax altioris redditur adiutorij, vt apertè docet S. Thomas de verit. quæst. 14. ar. ij. ad 1. & 2. cont. gent. cap. 159. Vel confertur à Deo auxilium mediatè, scilicet media alterius personæ prouidentia, vt iis qui rationis vsum non habent &c.

Ibid. pag. 852. Quarta conclusio. Omnibus venientibus ad vsum rationis Deus confert supernaturale auxilium intrinsecum, instigans ad bonum. Hæc conclusio est D. Thomæ 2. 2. quæ. 89. ar. 6..,.. Affirmat autem conclusio conferri à Deo auxilium instigans ad bonum, non autem quòd sit reuelatio mysteriorum fidei, quia non semper dat illud auxilium immediatè ad credendum; vt plurimum autem dat ad vitam rectè instituendam, ex D. Th. quæst. 9. de verit. ar. 1j. ad 1. & 2.

Ibid S. Augustinus & S. Thomas non intendunt negare conferri à Deo sufficiens auxilium etiam OBDVRATIS ET EXCÆCATIS vt à peccato resurgant, sed affirmant tantùm illis subtrahi per quædam temporum interualla, propter apposita ab eis impedimenta..... Adde prædictos sanctos sæpè loqui de subtractione auxilij efficacis.

Ibid. 853. *col.* 1. Auxilium illud supernaturale non semper est immediatè ad credendum vel pœnitentiam agendam, vt supra notatum est, sed sæpè mediatè, vt scilicet homo rectè vitam instituat circa operationes moraliter bonas, cui si apponat impedimentum, non peccat speciali peccato infidelitatis aut impœnitentiæ.

DIDACVS NVGVES CABEZVDO in 3. par. D. Th. edit. Venetæ an. 1612.

Ianſenius.

1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia; Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiát.

QVæſt. 2. *de auxil. pag.* 83. *col.* 1. Ad quintum reſpondetur illud auxilium (efficax) non eſſe neceſſarium vt homo habeat ſuam potentiam OMNINO COMPLETAM, NON LIGATAM, NON IMPEDITAM, atque adeò vt ſimpliciter loquendo, homo poſſit operari: Et idcirco ſi non operatur imputatur illi peccatum, quia ſimpliciter loquendo, non deeſt aliquid ex requiſitis ad operandum..... Et ad argumentum, quod deeſt illi aliquid neceſſarium, diſtinguitur iſta propoſitio, neceſſarium ex parte potentiæ ita, vt illa non ſit OMNINO COMPLETA, ITA VT SIT ALIQVO MODO LIGATA, VEL IMPEDITA, negatur: Deeſt aliquid neceſſarium ex parte actus, quod datur ſimul cum cum ipſo actu, tranſeat &c.

Ibid. Auxilia ſufficientia conſtituunt hominem ſimpliciter potentem ad operandum: at verò auxilium efficax ad ſingulas operationes tenet ſe ex parte ipſius operationis, quoniam præſupponit potentiam OMNINO COMPLETAM NON LIGATAM, NEQVE IMPEDITAM.

Ibid. pag. 87. *col.* 1. Ad vltimam ergo probationem reſpondetur multoties teneri hominem ad orandum & ad petendum auxilium efficax à Deo, vt ſeruet omnia præcepta: & tunc quando de facto orat, iam accipit auxilium efficax ad orandum, ſi verò non orat, non imputatur ei quòd non habet auxilium efficax ad orandum, ſed imputatur ei ipſum non orare, quia hoc ipſum eſt de quo habet præceptum, & licet non receperit auxilium efficax, RECEPIT TAMEN AVXILIVM SVFFICIENS, per quod ſimpliciter loquendo potuit orare.

Idem tom. 2. *ad quæſt.* 86. *ar. p.* Inter Catholicos fuerunt aliqui, dicentes quòd Deus aliquando in pœnam grauiſſimorum peccatorum negat quibuſdam peccatori-

Ianſenius. bus auxilia neceſſaria, & ſufficientia, vt pœnitere poſſint, quales ſunt illi qui in in ſcripturis ſacris dicuntur excæcati & obdurati, ita videtur docere Gregor. Ariminenſis in 3. diſt. 46. quæſt. 1. Et Roffenſis ar. 3. con. Lutherum, QVÆ SENTENTIA COMMVNITER DAMNATVR TANQVAM MAXIME TEMERARIA ET PROXIMA ERRORI: Sed tamen exiſtimo Doctores iſtos ſolùm velle ſignificare, quòd ſit ſpecialis difficultas in his peccatoribus; Sententia enim vt iacet, ETIAM ERRONEA MIHI VIDETVR, & non eſt credibile incidiſſe in talem errorem ſanctiſſimum Martyrem, qui ſuo tempore fuit defenſor fidei in Anglia.

1. Propoſitio. *Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundū præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia; qua poſſibilia fiāt.*

Sit igitur prima concluſio. FIDES EST, ITA VT OPPOSITVM SIT HÆRESIS MANIFESTA, quòd omnis homo, dum eſt in via, & compos rationis, poteſt ſimpliciter loquendo pœnitentiam agere de peccatis, atque adeò omnibus dantur auxilia ſufficientia, vt poſſint pœnitere. Probatur concluſio &c.

Ibid. Illuminat igitur omnem hominem: quæ verba intelliguntur etiam de illuminatione ſupernaturali.

Ibid. pag. 64. Apoſtolus cùm dicit Rom. 1. Tu autem ſecundùm duritiam & impœnitens cor tuum, theſaurizas tibi iram in die iræ, loquitur vniuerſaliter tam Gentibus, quàm Iudæis, vnde NIHIL VALET SOLVTIO, QVOD EXCIPIANTVR AB ISTA REGVLA EXCÆCATI ET OBDVRATI.

Ibid. Pharao maximè fuit induratus, & nihilominus habuit multa auxilia, quibus potuit credere & conuerti. *Addit author quod eſt in cap. Nabuchodonoſor. 23. quæſt. 4. ſumptum ex libro de prædeſtinatione & gratia. Item hanc veritatem* EXPRESSE DEFINIRI PVTAT *in Trid. Seſſ. 6. cap. 14. Et adeſſe* COMMVNEM CONSENSVM TOTIVS ECCLESIÆ.

Ibid. Etiam peccatores excæcati & obdurati habent præceptum agendi pœnitentiam, & peccant magis ac magis, quia non agunt pœnitentiam, vt omnes intelli-

gunt de Pharaone: Ergo simpliciter loquendo possunt illam agere. Patet consequentia; quia vt ait D. Ambrosius, IMPIVM EST DICERE, QVOD DEVS ALIQVID IMPOSSIBILE PRÆCIPIAT.

Iansenius.

1. Proposit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iustis volentibus & conantibus secundũ præsentes, quas habent vires, sunt impossibilia: Deest quoque iis gratia, qua possibilia fiant.

Ibid. pag. 65. col. 1. Qui non recipit auxilium efficax est potens ad operandum etiam per principium intrinsecum eiusdem ordinis cum operatione supernaturali: non tamen ille qui non recipit auxilium sufficiens: Et idcirco iste excusatur à peccato contra legem supernaturalem, non autem ille.

Ibid. Concedimus illũ (*qui nihil audiuit de rebus fidei*) non habere auxilium supernaturale ad credendum & pœnitendum; atque adeò excusari à tali peccato, licet simpliciter loquendo sit possibile credere & pœnitere.

Ibid. de barbaris quibus non est annuntiatum Euangelium licet simpliciter loquendo non habeant auxilium supernaturale, sufficiens in se receptum, nihilominus simpliciter loquendo possunt credere & pœnitere, quia possunt tale auxilium recipere: & de facto reciperent, si seruarent legem naturalem. Ex hoc autem quòd illi non cognoscant hanc veritatem, solùm sequitur, quòd excusentur à tali peccato, quia non est eis possibile per principium intrinsecum susceptum.

Ibid. Vt aliquis peccet de facto in eo quòd non operatur, non sufficit quòd teneatur & possit simpliciter loquendo, sed requiritur quòd possit per potentiam intrinsecè susceptam. Quando verô talem potentiam non habet, facit quidem quod secundùm se peccatum est, ipse tamen non peccat de facto, sed excusatur à peccato, propter carentiam talis potentiæ.

Ibid. Ad sextum respondendum quòd veniens ad vsum rationis peccat contra legem naturæ non se conuertendo, quia ad istam conuersionem habet principium intrinsecum sufficiens, quod tamen non habet ad conuersionem supernaturalem, ET IDCIRCO CONTRA TALEM CONVERSIONEM NON PECCAT.

Ianſenius. 1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiãt.

PETRVS LEDESMA de Auxiliis edit. Salmant. anni 1611.

AR. 16. *pag.* 332 *col.* 1. Dico tertiò auxilium ſufficiens intrinſecum neceſſarium ad vitanda peccata, datur omnibus hominibus pro tempore quo peccarent, ſi non vitarent peccata. Similiter datur auxilium neceſſarium intrinſecum ad implenda præcepta, pro tempore quo obligant. HOC DICTVM EST CERTISSIMVM INTER THEOLOGOS, ET ILLVD DOCENT OMNES DISCIPVLI D. TH..... VIDETVR ESSE EXPRESSA MENS D. THOMÆ.

Ibid. pag. 333. Quilibet peccator quantumlibet induratus peccat non implendò præcepta, tempore, quo obligant: Ergò habet auxilium intrinſecum ſufficiens: Probatur conſequentia, quia ALIAS NON PECCARET.

Et ar. 14 *pag.* 294. *Propoſita quadam ſolutione ad obiectionem quæ Thomiſtis fieri ſolet col.* 1. Hæc ſolutio, *inquit*, falſa eſt & videtur omnino improbabilis. Quoniam iſta ſententia admittit quod de facto, & reipſa Deus obligat hominem ad actum illi impoſſibilem, At verò, IMPIVM eſt, vt dicit Hieronymus, aſſerere quòd Deus præcipiat aliquid impoſſibile.

Ibid. Secundò probatur hoc ipſum, quod Deus mihi præcepit actum fidei vel charitatis, proponit illum vt poſſibilem: Ergo vel Deus me decipit, quod quidem eſt maxime abſurdũ, vel tenemur fateri quòd à parte rei eſt mihi poſſibilis actus credendi, vel diligẽdi Deum PRO TEMPORE ILLO QVO PRÆCEPTVM OBLIGAT. Antecedens probatur, proponitur mihi iſte actus vt à me faciendus, ergo virtualiter proponitur mihi vt poſſibilis.

Ibid. Auxlium phyſicè prædeterminans non facit quòd actus ſit poſſibilis: ac ſubinde ſine tali auxilio eſt poſſibilis.

Ibid. 295. Præceptum poſitiuum obligat modò ad

actum positiuum, v. g. ad actum positiuum credendi vel diligendi Deum: Ergo vt hoc præceptum me obliget. ET NON SIT INIVSTVM, oportet quòd mihi sit possibilis actus positiuus, qui præcipitur.

Iansenius.

1. Proposit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iustis volentibus & conantibus secundũ præsentes, quas habent, vires sunt impossibilia: Deest quoque iis gratia, qua possibilia fiãt.

Ibid. col. 2. Quando quis non potest habere actum positiuum credendi, vel diligendi Deum, non credere & non diligere est in eo pura negatio, & non priuatio, ergo non peccat non credendo, vel non diligendo &c.

Ibid. Si semel dicatur quòd ille actus est impossibilis PROPTER CARENTIAM AVXILII EFFICACIS PRÆDETERMINANTIS PHYSICE, consequenter dicendum est quòd illud præceptum non obligat ad actum positiuum, & per consequens non habere actum positiuum non erit peccatum, sed erit mera negatio.

Ibid. pag. 298. *col* 1. Aduertendum etiam est quòd illud auxilium efficax physicè prædeterminans voluntatem, concurrit quidem ad productionem operationis, non tamen est necessarium ex parte principij, tanquam dans virtutem & potentiam; sed est necessarium vt actu operetur, & tenet se ex parte operationis; & ita qui non habet illud, potest simpliciter & absolutè operari: Et quando homo non habet istud auxilium, non deest illi aliquid necessarium ex parte potentiæ, sed ipsa potentia est PERFECTA ET COMPLETA ET LIGATA SINE ILLO; & proptereà homo obligatur diuinis præceptis.

Ibid. ar. ij. pag. 233. Prima conclusio. Certissimum est, quod auxiliũ sufficiens, vel quod dicitur snfficiens, VERE ET PROPRIE ET IN OMNI RIGORE est sufficiens, etiamsi auxilium prædeterminans voluntatem sit necessarium ad ipsam operationem. Hæc tenent communiter omnes discipuli D. Thomæ.

Ibid. Esse auxilium supernaturale eleuans voluntatem in ordine ad operationem supernaturalem &c.

Ianſenius.
1. Propoſit.
Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundū præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia; Deeſt quoque iis gratia qua poſſibilia fiant.

BALTHASAR NAVARRETE
tom. 2. Controu. edit. Valliſoletanæ. 1609

AD *quæſt.* 19 *ar.* 8. *controu.* 12. *Poſt explicatam diuiſionem auxilij ſupernaturalis in ſufficiens & efficax.* Ex iis ergo confutatur error Lutheri..... & error Caluini negantium iſtam diuiſiōnem, & dicentium nullum habere auxilium ſufficiens, qui non habeat etiam auxilium efficax vt ſaluetur.. C..... Cōnfutatur etiam error Pelagianorum & Semipelagianorum, ſeu Maſſilienſium ponentium initium noſtræ iuſtificationis prouenire ex virtute noſtra, NON EX AVXILIO PRÆVENIENTE ET SVFFICIENTE.

Ibid. controu. 19. Auxilium ſufficiens tribuit potentiæ cooperatiōnem ad ipſam operationem producendam taliter, vt per illum cui tribuitur tale auxilium, ſtet non operari.

Ibid. Dicitur auxilium ſufficiens, quia ſufficit vt habens illud, ſic coaptetur operationi, & ſic incipiat excitari ad eam, vt eidem habenti imputetur quòd operatio non ſequatur. *Et paulò antè*: Aſſerit ergo noſtra propoſitio, quòd collato auxîlio ſufficienti, ſi homo non reſiſtat, Deus ex ſua liberalitate confert auxilium efficax tanquam complementum actuale.

IOANNES A SANCTO THOMA
tom. 2. in 1. par. D. Tho. edit. Lugd. an. 1643.

AD *quæſt.* 23. *Diſp.* 10. *art.* 3. *num.* 36. *pag.* 421. Secunda pars huius ſecundi dicti docet pro præceptis adimplendis in adultis ſemper dari ſufficiens auxilium. Et hoc conſtat, quia ſi hoc deeſſet non peccaret homo, vt dicit Augu-

Augustinus loco citato, talium præceptorum adimpletione (legendum est non adimpletione; vt sensus constet) & sic frustra essent præcepta. Et lib de gratia & lib. arbit. cap. 16. addit, non iuberet Deus quod sciret ab homine fieri non posse, quis hoc nesciat, sed ideo iubet aliqua quæ non possumus, vt nouerimus quid ab eo petere debeamus. Vnde sumpsit Conc. Trid. sess. 6. c. ij. illam definitionem, quòd Deus impossibilia non iubet, sed iubendo monet & facere quod possis; & petere quod non possis, & adiuuat vt possis, vbi pondero illud iubendo monet, nam in ipsa iussione & præcepto notificato & cognito, inuoluit Concilium auxilium sufficiens ad eius impletionem, scilicet admonitio ad faciendũ quod possimus, quod est adiutorium seu vires, quæ se tenent ex parte voluntatis. Addit si hæc auxilia aliquando non recipiantur, culpam esse hominum, qui ea reiiciunt, offerri enim à Deo.

Iansenius.

1. *Proposit.*

Aliqua Dei præcepta hominibus iustis volentibus & conantibus secundũ præsentes, quas habent vires, sunt impossibilia: Deest quoque iis gratia, qua possibilia fiant.

Ibid. num. 42. *pag.* 423. At verò viatores in hoc differunt à damnatis, quòd recipiunt ad bene operandum auxilium sufficiens, non solùm purè speculatiuum, sed etiam affectiuum & influxiuum in voluntatem, de se potens stimulare & excitare voluntatem, quia sunt in statu conuertendi se ad Deum, licèt aliqui tanta admiratione cum ignauia recipiant hoc auxilium, vt non relinquant locum dari sibi adjutorium & vires in voluntate.

Ibid. nu. 43. *pag.* 424. Itaque auxilium sufficiens, quod pertinet præcisè ad rationem medij ad salutem, denegatur aliquando siue paruulis, siue adultis, sine noua culpa. AVXILIVM VERO SVFFICIENS AD IMPLENDA PRÆCEPTA NON DENEGATVR ALICVI CVRRENTE SEV STANTE PRÆCEPTO.

Iterum ibi. Vnde Pharaoni concessum est auxilium sufficiens, ad implenda præcepta Dei, quia erat in statu possibilitatis adimplendi illa. Et generales locutiones scripturæ, quæ etiam quoscunque obduratos ad pœnitentiam vocat, & eos peccare si non conuertantur, & thesaurizare iram significat, clarè loquuntur de OBDV-

Ianſenius. RATIS IN STATV POSSIBILITATIS PROXIMÆ, & currente obligatione præcepti.

1. Propoſit.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundū præſentes, quas habent, vires ſunt impoſſibilia: Deeſt quoque iis gratia, qua poſſibilia fiāt.

Ibid. nu. 27. pag. 419. Eſt autem neceſſarium ponere tale auxilium, dans ſufficientiam & poſſe, quia ad poteſtatem & vim operandi non ſufficit ipſa capacitas obedientialis, quam habet naturalis potentia vt eleuetur ad opera ſupernaturalia; ſed requitur FACVLTAS PROXIMA ET PROPORTIONATA AD OPERANDVM.

Ibid. nu. 30. *col.* 2. §. Secundum eſt. Sed tamen pro omni tempore, quo inſtat adulto præceptum, non denegatur ei à Deo, ſed offertur auxilium ſufficiens ex parte ſua, *& antea ibid.* quæ ſententia in adultis vniuerſaliùs currit, quia cùm ipſi ex propriis actibus iuſtificandi ſint, multique ex iis actibus ſint in præcepto, euidentiùs ibi apparet NON POSSE AVXILIVM SVFFICIENS ILLIS DENEGARI, vt præcepto obligentur.

Antea Diſp. 5. *ar.* 6. *pag.* 205. *col.* 1. *nu.* 19. Homo poteſt ſeruare mandata ſine gratia efficaci; diſtinguo, quantum ad virtutem & poteſtatem ſeruandi, tranſeat; quantum ad applicationem potentiæ ad ſeruandum; nego; Applicatio enim datur per auxilium efficax, poſſe per ſufficiens.

Ex teſtimoniis iam allatis conſtat, Thomiſtas gratiæ per ſeipſam efficacis Defenſores, huic 1. Ianſenij propoſitioni contradicere in omnibus, & ſecundùm omnem modum, quo eam Ianſeniani tuentur: nam & impium vocant quod dicit Ianſenius, Deum homini præcipere aliquid impoſſibile. Et quod Ianſenius impoſſibilitatem illam petit ex eo quòd deſit gratia, Thomiſtæ excludunt, dicentes ex mente omnium Catholicorum adeſſe ſufficientem: Et quia Ianſenius defectum illum gratiæ limitat ad præſentes quas habent vires illi qui præcepta tranſgrediuntur: Thomiſtæ contra potiſſimum adeſſe gratiam ſignificant pro tempore & loco, quo præceptum obligat. Denique potentiam tātùm remotam poſitam in non repugnantia, vt Deus homines iuuet ſi velit, exſufflant Thomiſtæ, cùm dicunt per diuinam illam gratiam conferri reipſa potentiam, expeditam, proximā, promptam, completam, non impeditam, non ligatam, immediatam.

Ianſenius.

2. Propoſit.

Interiori gratiæ in ſtatu naturæ lapſæ nunquam reſiſtitur.

DIDACVS ALVAREZ locis iam citatis in præcedenti propoſitione dicit.

NVllum Catholicum dubitare de diuiſione gratiæ in efficacem & ſufficientem. Et ſufficientem iſtam eſſe auxilium intrinſecum & ſupernaturale. Et hoc auxilium eſſe verè ſufficiens, & ſi non eſſet verè ſufficiens, non imputandam peccatoribus mandatorum tranſgreſſionem. Et eſſe ſufficiens ad immediatè agendum, & ita eſſe ſufficiens, vt nullum aliud requiratur ad hoc, vt homo verè poſſit agere & conſtituere potentiam proximam & expeditam ad agendum. *Diſp.* 117. *de auxil. nu.* 11. & *diſp.* 76. *nu.* 3. conuenire omnes Catholicos quòd gratia excitans exterior non ſit eadem cum gratia ſufficiente, ſufficientem enim tribuere ſufficientes vires libero arbitrio, quod non facit gratia excitans exterior.

Habemus igitur auxilium internum ſupernaturale verè ac proximè ſufficiens ad operandum & conſtituens proximam & expeditam potentiam, & tamen effectu carens ex Didaco. Ergo auxilio interno, ſupernaturali, verè ſufficienti, verè conſtituenti proximam agendi potentiam in ſtatu naturæ lapſæ voluntas humana reſiſtit, ex Didaco.

Idem. 3. *Reſp. cap.* 5. *nu.* 46. Vnde hæc propoſitio liberum arbitrium motum à Deo auxilio gratiæ ſufficientis ad conuerſionem, poteſt conuerti ſi velit, eſt veriſſima, etiam in ſenſu compoſito accepta:

Si eſt veriſſima, ergo qui non conuertitur reſiſtit interiori gratiæ, ſufficientiſſimæ ad conuerſionem.

Idem. Diſp. 71. *de auxil. nu.* 3. Sanctus Stephanus dixit Iudæis, vos ſemper Spiritui ſancto reſtitiſtis, apertè ſignificans quibuſdam inſpirari bona deſideria, vt conuerti poſſint, QVIBVS TAMEN SVA MALITIA RESISTVNT: ſi

Iansenius. enim per illam vocationem Spiritus Sancti non possent conuerti, non fuissent à Stephano reprehensi Iudæi, QVIA RESTITERVNT.

2. Proposit.

Interiori gratiæ in statu naturæ lapsæ nunquam resistitur.

Idem ibid. Item Isaiæ 5. sic loquitur Dominus, Habitatores Hierusalem, &c. ex quibus constat Iudæos, quos reprehendit Dominus, gratiam efficacem non habuisse, aliàs fecissent vtique fructum bonum: habuerunt autem gratiam verè sufficientem, per quam conuerti potuerunt, & fructus dignos pœnitentiæ facere, aliàs non reprehendisset Dominus, quòd vuas non produxerint, sed labruscas.

Et Disp. 112. *nu.* 5. Dari auxilium supernaturale intrinsecum necessarium ad implenda præcepta: & ab omnibus recipi saltem pro loco & tempore, quo præceptum obligat. *Igitur qui præcepta transgrediuntur resistunt intrinseco & supernaturali auxilio.*

GONÇALEZ
in 1. par. D. Th.

DIsp. 57. *sect.* 3. *nu.* 47. *De iis quorum pœnitentia non est à Deo prædefinita.* Quod tamen non impedit quominus si vellent agerent pœnitentiam, quia per auxilium sufficiens habent in sua potestate expedita actum pœnitendi..... Quare suâ culpâ omittunt actum pœnitentiæ.

Ibid. Disp. 58. *sect.* 1. *nu.* 16. Quare indubiè tenendum esse censeo voluntatem creatam solùm sufficienter adiutam à Deo, habere vltimum complementum potentiæ actiuæ...... Et totam illam virtutem quæ sufficit & requiritur vt in actu primo sit vltimatè completa & proximè expedita ad consentiendum Deo vocanti, si velit. QVARE EX SVA MALITIA NON VVLT, non verò ex defectu principij proximi, vltimatè compleri.

Ibid. Disp. 77. *sect.* 3. Instante occasione temporis quo

obligat præceptum naturale aut supernaturale, Deus de facto dat cuicumque viatori auxilium sufficiens, proportionatum, extrinsecum & INTRINSECVM, vt possit si velit tale præceptum adimplere. Ita vt nullus excusari possit à transgressione præcepti, ob defectum auxilij sufficientis, &c. *Igitur omnis transgressor resistit interno auxilio.*

Ibid. sect. 3. *nu.* 27. Ad quartum patet quòd peccatoribus quantumcumque obduratis, non denegantur auxilia sufficientia, pro loco & tempore, pro quo currit obligatio præcepti: *Igitur etiam illi resistunt internæ gratiæ.*

Iansenius.

2. Proposit.

Interiori gratiæ per Christum in statu naturæ lapsæ nunquam resistitur.

IOANNES PAVLVS NAZARIVS ad qu. 27. 1. par. art. 3. Controuers. 2. pag. 840. edit. Bononensis anni 1620.

EST autem auxilium sufficiens idem quod gratia excitans, quatenus in se comprehendit non solùm externam illuminationem, quæ fit per scripturas, Doctores & Miracula, sed comprehendit etiam INTERNAM INTELLECTVS ILLVMINATIONEM, quæ fit à Deo, & MOTIONEM DEI SVPERNATVRALEM, receptam in voluntate. *Internæ igitur & supernaturali motioni resistunt qui non habent gratiam efficacem.*

Ibid. 3. *controu. pag.* 851. *col.* 7. Sextò recolendum est id quod annotauimus in præcedenti controuersia, ex D. Th. 3. con. Gen. c. 159. nimirum quòd licet homo per motum liberi arbitrij non possit mereri & adipisci gratiam, potest tamen impedimentum ponere gratiæ suscipiendæ; nam de quibusdam dicitur Iob 21. Dixerunt Deo, recede à nobis; & cap. 24. Rebelles fuerunt lumini. Ex quo sequitur primò vt homini qui DIVINÆ GRATIÆ RESISTIT SVSCIPIENDÆ meritò imputetur ad culpam, quòd eam non suscipiat.

Ibid. col. 2. Piè creditur Deum homini in syluis vel in-

ter bruta enutrito auxilium quoddam conferre SVPER-NATVRALE; vt naturæ legem non violet, ſed obſeruet: *Quod ſi faciat*, certiſſimè tenendum eſt Deum illi per internam inſpirationem reuelaturum ea quæ ſunt ad credendum neceſſaria, vel aliquem fidei prædicatorem ad eum miſſurum..... Quòd ſi datum illi diuinitùs auxilium contemnat per peccatum, contra legem naturæ commiſſum, hoc ipſo incapax altioris redditur adiutorij, vt apertè docet S. Thom. *Quot ſunt qui auxilium illud contemnunt, ac proinde qui diuinæ gratiæ ſupernaturali & internæ reſiſtunt?*

Ianſenius. 2. Propoſit. *Interiori gratiæ per Christum in ſtatu naturæ lapſæ nunquam reſiſtitur.*

Ibid. pag. 852. *col.* 1. Quarta concluſio. Omnibus venientibus ad vſum rationis Deus confert ſupernaturale auxilium intrinſecum, inſtigans ad bonum. Hæc concluſio eſt D. Th. &c. *An ſequuntur omnes illam inſtigationem? An non igitur multi auxilio ſupernaturali intrinſeco reſiſtunt?*

Ibid. col. 2. S. Auguſtinus & S. Thomas non intendunt negare conferri à Deo ſufficiens auxilium, etiam obduratis, & excæcatis, vt à peccato reſurgant..... Sæpè loquuntur de ſubſtractione auxilij efficacis; *Reſiſtunt igitur interiori gratiæ etiam obdurati & excæcati.*

Ibid. ar. 5. *controu.* 3. *p.* 879. Et nota humanam voluntatem receptis communibus auxiliis opponendo Diuinæ gratiæ obicem ſiue impedimentum peccati, præuenire ſecundùm ordinem executionis effectum Diuinæ voluntatis, ex ſe paratæ ad conferendam gratiam, aut maiora auxilia, SICVT QVI RECEPTO INTRA DOMVM NASCENTIS AVRORÆ FVLGORE, antequàm appareant Solis radij, feneſtram clauderet, diceretur ſolis illuſtrationem obſtaculo oppoſito præueniſſe. Ex quo apparet iniuſtas eſſe querelas eorum, qui dicunt, ſi voluit Deus me non eligere ad gloriam &c. *Solis radios non videt, qui non videt hominem hîc interiori gratiæ reſiſtentem.*

DIDACVS NVGNEZ CABEZVDO tract. de Auxiliis ad quæst. 72. 3. par. ar. 5.

Iansenius. 1. Proposit. *Interiori gratiæ per Christum in statu naturæ lapsæ nunquam resistitur.*

Quæst. 2. pag. 87. col. 1. Si verò non orat homo, *quando necessaria est oratio*, non imputatur ei quòd non habet auxilium efficax ad orandum: sed imputatur ei ipsũ non orare, quia hoc ipsum est de quo habet præceptum: & licet non receperit auxilium efficax, recepit tamen auxilium sufficiens, per quod simpliciter loquendo, potuit orare.

Id. ib. tom. 2. ad ar. 1. quæst. 86. col. 2. Sententia *quæ dicit excæcatis & obduratis negari auxilia sufficientia ad agendum pœnitentiam*, communiter damnatur, tanquam maximè temeraria, & proxima errori..... Vt iacet etiam erronea mihi videtur.

Ibid. Fides est, ita vt oppositum sit hæresis, quòd omnis homo, dum est in via potest simpliciter loquendo pœnitentiam agere, atque adeò quòd omnibus dantur auxilia sufficientia, vt possint pœnitere.

Ibid. Quòd dicitur, illuminat omnem hominem, &c. intelligitur etiã de ILLVMINATIONE SVPERNATVRALI.

Ibid. pag. 64. Apostolus cùm dicit, Tu autem secundùm duritiam tuam & impœnitens cor tuum thesaurizas tibi iram, in die iræ, LOQVITVR VNIVERSALITER..... Et nihil valet solutio, quòd excipiantur ab ista regula EXCÆCATI ET OBDVRATI.

Ibid. Etiam Pharao habuit multa auxilia, quibus potuit credere & conuerti.

Ibid. pag. 65. col. 1. Qui non recipit auxilium efficax, est potens ad operandum, etiam PER PRINCIPIVM INTRINSECVM, eiusdem ordinis cum operatione supernaturali: idcirco non excusatur à peccato.

Iansenius.

2.Proposit.

Interiori gratia per Christum in statu naturæ lapsæ nunquam resistitur.

Ibid. Veniens ad vsum rationis peccat contra legem naturæ, non se conuertendo, quia ad istam conuersionem habet principium sufficiens; *Hinc colligitur quoties existimet hic Auctor ab hominibus resisti interiori gratiæ in statu naturæ lapsæ.*

PETRVS LEDESMA.

Hic quoque, vt in superiori propositione monstratum est, tenendum putat secundùm fidem dati auxilium sufficiens distinctum ab efficaci, & illud esse sufficiens in omni rigore, & esse supernaturale intrinsecum, & eleuare potentiam ad operationem supernaturalem, & dari in omni occasione, quâ vrget obligâtio præcepti, ad cuius obseruationem necessarium est. *Igitur quicumque peccat non obediendo præceptis huiusmodi, resistit interno & supernaturali auxilio, iuxta Ledesmam.*

Adde quod dicit art. 13. *pag.* 276. Ex quibus locis constat Deum extendere manum, pulsare ad ostium cordis, & alia similia facere, quod est præbere auxilium sufficiens, vt homines possint conuerti; ET TAMEN ALIQVANDO RESISTVNT.

Ibid. pag. 277. Multi peccant EO QVOD DESINT GRATIÆ DEI: *Et paulò ante* qui permittitur peccare, habet auxilium ad non peccandum. *Resistunt igitur auxilio, ad non peccandum dato.*

Ibid. art. 16: *col.* 1. Resistere contingit dupliciter, vno modo positiuè, quia homo illuminatur ab ipso Deo & excitatur per diuinam gratiam, ET RESISTIT HOMO ILLI positiuè opponendo impedimentum Diuinæ gratiæ. Alio modo potest esse resistentia, non quidem positiua, sed negatiua, &c.

Ibid, ad 3. Pharaonem habuisse simile auxilium atque Nabuchodonosorem, vt posset conuerti.

Ibid. Etiam induratis tribuere Deum auxilium intrinsecum.

ſecum. *At Pharao & indurati ſequunturne impulſum huiuſmodi auxilij? Reſiſtunt igitur interiori gratiæ.*

Ianſenius. 2. Propoſitio.

BALTHASAR NAVARRETE

Interiori gratiæ in ſtatu naturæ lapſæ nunquam reſiſtitur.

AD *quæſt.* 19. 1. *par. ar.* 8. *controu.* 19. Licet auxiliũ ſufficiens ſæpè numero præcedat tempore actualem operationem, tamen non tribuitur per modum habitus, ſed per modum impellentis ex parte ſua ad operationem, CVI TAMEN IMPVLSVI MVLTOTIES RESISTIT; Aſſerit ergo noſtra propoſitio, quòd collato auxilio ſufficienti SI HOMO NON RESISTAT, Deus ex ſua liberalitate confert auxilium efficax, tanquam complementum actuale.

IOANNES A SANCTO THOMA
tom. 2. in 1. par. antea citato.

AD *quæſt.* 23. *Diſp.* 10. *art.* 3. *num.* 41. *pag.* 423. Non eſt in dictis D. Thom. contrarietas; quia in primo inſtanti vſus rationis, omnes accipiunt ſufficiens auxilium ad acceptandam legem, & ad res fidei implicitè tunc propoſitas..... Sed non omnibus proponuntur res fidei in particulari & determinatè, & ſic non accipiunt ſufficiens auxilium ad explicitè & particulariter credendum: neque ſub motiuo fidei Diuinæ: & hoc ex culpa ſua, quia RESISTVNT priori auxilio, nec volunt acceptare legem neque conuerti ad Deum.

Ibid. nu. 27. *pag.* 419. *col.* 1. Intrinſeca neceſſaria ad conſtituendum auxilium ſufficiens ſunt duo, ex parte intellectus, notitia: ex parte voluntatis, facultas ſeu proportionatæ vires vt ſufficientiam & poteſtatem quis habere dicatur ad aliquid faciendum. Nam voluntas nihil poteſt operari niſi præſupponendo cognitionem ex parte intellectus, & in ſe habendo virtutem & adiutorium

Ianſenius. proportionatum operi ſupernaturali faciendo, & ſic vtrumque eorum pertinet ad ſufficiens auxilium.

2. Propoſit. *Adde quod dicit poſtea nu.* 42. *pag.* 423. Auxilium ſufficiens viatorum eſſe affectiuum & influxiuum in voluntatem. *Loquitur autem de auxilio ſufficienti, prout ab efficaci diſtinguitur, vt conſtat ex nu.* 27. *pag.* 418. *Datur ergo auxilium ſufficiens intrinſecum, illuminatiuũ & affectiuum, quod caret effectu. Et licet dicat aliquos inſigniter obſtinatos impedire ſe ne recipiant affectiuum illud auxilium in voluntate; ſupponit tamen multos hoc non impedire, ac proinde hi reſiſtunt etiam auxilio in voluntate recepto. Obſtinati verò illi habuerunt auxilium proximè ſufficiens, etiam in voluntate, vt non ita obſtinarentur & Dei gratiam repellerent.*

Interiori gratia in ſtatu naturæ lapſæ nunquam reſiſtitur.

Diſput. 5. *ar.* 6. *pag.* 216. *col.* 1. *nu.* 54. Reſpondeo non fruſtrari auxilium ſufficiens à nobis quoad ſuum effectum formalem, quem præbet nobis, ſed FRVSTRARI QVOAD SVVM FINEM, PROPTER QVEM DATVR NOBIS ſecundùm voluntatem Dei antecedentem. Hoc enim manet fruſtratum. Quia ipſum auxilium dat potentiam ad actum ET CARET ACTV; fruſtratur ergo fine, licet non effectu formali.

Diſp. 3. *ar.* 5. *pag.* 98. *col.* 2. *nu.* 27. *Diſcrimen Caluini errantis à Thomiſtis ita explicat.* Caluinus autem quia potentiam liberam negauit, & totam operationem ita voluit eſſe à gratia, quòd non à nobis liberè operantibus; ideò ante efficaciam gratiæ potentiam denegauit liberam, nec voluit eſſe aliud auxilium ſufficiens, quàm efficax.

Diſp. 5. *art.* 6. *pag.* 218. *col.* 1. *nu.* 60. Quod ſi Deus noluerit dare auxilium efficax, iſte non manebit potens, diſtinguo; ſi noluerit dare abſolutè & ex ſe tollendo illud, concedo: ſi non dederit ex aliquo impedimento voluntario, puta ex eo quòd voluntariè homo occupatur circa alium, & habet applicationem quoad illum, nego. Tunc enim Deus non denegat auxilium illud efficax, niſi propter impedimentum voluntarium ipſius hominis. *Et deinde.* Vnde imputatur ſibi ſi operetur contra

præceptum, etiam si non habeat auxilium efficax ad illud. Quia non habere est ex impedimento quod voluntariè præstat, occupando se circa aliud voluntariè & reddendo se incompossibilem & repugnantem illi auxilio efficaci, &c.

Iansenius.

2. Proposit.

Interiori gratiæ in statu naturæ lapsæ nunquam resistitur.

Idem paulò ante nu. 58. Deficere applicationem illam, quæ fit per auxilium efficax, deficientiâ voluntariâ, ideoque esse in manu mea, & sic non deficere simpliciter aliquid requisitum ad illum 1. actum, nisi quia volo.

Disp. 5. *ar.* 7. *pag.* 202. *col.* 2. *nu.* 10. Quare si illa probatio Concilij (Senonensis) aliquam vim habet, dicendum est quod reuera probationem sumit non ex resistentia facta auxilio efficaci (hoc enim stare non potest) sed facta auxilio sufficienti: & vis illius reducitur ad hoc. DE FACTO RESTITERVNT IVDÆI SPIRITVI SANCTO, EOS MONENTI PER AVXILIVM SVFFICIENS: Ergo in se habet homo potentiam resistendi auxilio sufficienti; sed hanc potentiam non lædit auxilium efficax..... Ergo cum auxilio efficaci manet potentia resistendi.

Ex his constat Thomistas gratiæ per seipsam efficacis Defensores vnanimi consensu putare dari gratiam actualem, internam, supernaturalem, per quam constituatur proxima bene agendi potentia, cui homines resistant, cùm possint consentire: Atque hoc putare cum principiis fidei necessariò connexum esse. Itaque damnandam censere secundam Iansenij propositionem.

Iansenius.

3. Proposit.

Ad merendũ & demerendum in statu naturæ lapsæ non requiritur in homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à coactione.

DIDACVS ALVAREZ in tract. de Auxiliis Diuinæ Gratiæ.

D*isp.* 92. *nu.* 8. *Concilium Senonense & Tridentinum definiuisse dicit contra hæresim Lutheranorum*, quòd in instanti in quo liberum arbitrium mouetur à Deo efficaciter, manet in eo LIBERA ET EXPEDITA FACVLTAS, qua potest non operari si velit.

Ianſenius.

3. Propoſit.

Ad merendũ & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.

Idem 2. Reſponſ. c. 1. nu. 34. Senſus compoſitus non eſt ille, qui in argumento inſinuatur, quòd videlicet quando gratia eſt in voluntate, non poſſit voluntas non agere actum illum, ad quem determinatur, ablata verò motione poſſit non agere, hic enim ſenſus CONFICTVS FVIT A CALVINO, &c. Quando ergo S. Thomas & eius diſcipuli dicunt, &c..... Nihil aliud intelligunt quam motionem illam efficacem & actualem diſſenſum non poſſe ſimul poni in eodem arbitrio.

Ibid. cap. 4. *nu.* 9. *Dicit* Caluinum in eo deceptum, quia putauit illam propoſitionem, liberum arbitrium motum à Deo gratia efficaci non poteſt diſſentire in ſenſu compoſito, nihil aliud ſignificare niſi quòd poſtquam iam gratia efficax, in voluntate poſita eſt, non poſſit liberum arbitrium diſſentire ac refragari, ablatâ verò gratiâ poſſit..... Nos autem multò aliter intelligendum eſſe compoſitum ſenſum illius propoſitionis contendimus. Non enim per illam ſignificatur, quòd quando eſt motio efficax in homine, tunc non poſſit diſſentire ac refragari, ablata verò motione, poſſit. Si enim hoc ſemel concederetur, ABSQVE DVBIO EVERTERETVR LIBERTAS ARBITRII, nec poſſet per diſtinctionem illam ſenſus compoſiti & diuiſi concordari cum decreto abſoluto voluntatis Diuinæ, prædeterminantis omnes actus bonos futuros: nec cum efficacia auxilij præoperantis gratiæ. Senſus ergo legitimus illius propoſitionis in ſenſu compoſito acceptæ eſt, hæc duo ſimul eſſe incompoſſibilia, quod nimirum auxilium efficax ad conſentiendum ſit in homine, & homo diſſentiat.

Idem diſp. 117. *de auxil. nu. ij.* Ad 3. Reſpõdetur quòd potentia poteſt dupliciter dici proxima & expedita ad operandum primò, quia nihil aliud requiritur ex parte ipſius potentiæ, quo in actu primo conſtituatur ad actualiter operandum, ſiue ad volendum & nolendum, & hoc modo liberum arbitrium poſitis omnibus requiſitis ad operandum poteſt POTENTIA PROXIMA ET EXPEDITA

operari & non operari, velle & nolle. Vnde S. Th. 1. p. quæst. 83. ar. 2. ad 2. ait quòd facultas nominat quandoque potentiam expeditam ad operandum; ET SIC PONITVR IN DEFINITIONE LIBERI ARBITRII: secundo modo potest dici facultas proxima & expedita ad operãdum; quia in sua operatione non dependet ab alia priori causa, tribuente ipsam cooperationem, vel actualiter concurrente: & in hoc sensu, nulla causa 2. quantumuis ponatur perfecta, est secundùm se & seclusa præmotione diuina expedita ad operandum.

Iansenius.

3. Proposit.

Ad merendũ & demerendum in statu naturæ lapsæ non requiritur in homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à coactione.

Idem lib. 4. Respons. cap. 1. nu. 10. Cæterùm in voluntate hominis cum omnibus prærequisitis etiam ex parte Dei vt actualiter velit, tale obiectum per iudicium rationis sibi propositum, stat simul & conseruatur illæsa vera facultas, qua potest nolle idem obiectum aut velle contrarium, vt dictum est; & ideo tam agere quàm non agere est in potestate voluntatis..... Nec enim vt voluntas agens medio iudicio rationis indifferenti possit non agere, si velit, requiritur quod varietur tale iudicium, vel auferatur, vt argumentum supponit. Nam cum eodem iudicio & omnibus prærequisitis vt voluntas consentiat in tale obiectum, manet in eadem voluntate EXPEDITA FACVLTAS, QVA POSSIT DISSENTIRE, SI VELIT.

Ibid. nu. 13. Quia ergo cum auxilio efficaci præmouente ad aliquam actionem saluatur in libero arbitrio EXPEDITA facultas, qua possit dissentire si velit, ideo potest illi imputari & imputatur ad culpam, si non abstineat ab actu prohibito, vel si non operetur actum bonum & pium, qui est in præcepto, quem tamen per auxilium sufficiens potest facere si velit, & suâ culpâ noluit facere.

Iterum disp. 23. de auxiliis nu. 28. Ad id autem quod dicitur quia post receptam motionem efficacem, voluntas necessariò prodit in opus, ita vt non possit non operari; Respondetur quòd simpliciter loquendo non exit

Ianſenius. voluntas in opus NECESSARIÒ, ſed liberè, etiam poſt acceptam motionem: ET SIMPLICITER POTEST NON OPERARI TOTO TEMPORE, QVO HABET ILLAM MOTIONEM. NAM MOTIO PRÆDETERMINANS NON AVFERT A VOLVNTATE PROXIMAM POTENTIAM AD ACTVM OPPOSITVM.

3. Propoſit. *Ad merendũ & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.*

Adde quod diſp. 95. nu 9. Diſertè negat amorem beatificum eſſe actum liberum libertate arbitrij, defectu proximæ huius indifferentiæ: & quòd ad primam propoſitionem ſupra relatum eſt, ſine auxilio ſufficienti ad immediatè credendum, non poſſe imputari peccatum incredulitatis.

GONCALEZ DE ALBELDA.

D*Iſp. 57. in 1. p. nu.* 48. Conſtantiſſimè aſſerimus CONTRA HÆRETICOS CALVINISTAS quòd voluntas noſtra poteſt non ſequi ſi velit motionem efficacem Dei: Efficacia enim diuinæ motionis non conſiſtit in hoc quòd tollat à voluntate noſtra liberam & expeditam facultatem eam abiiciendi, ſi velit: ſed in eo quòd de facto eam non abiiciat, cùm poſſit. Vult enim Deus decreto ſuo abſoluto vtrumque, videlicet quòd liberum arbitrium noſtrum ſequatur motionem eius efficacem, & quòd habeat liberam & expeditam facultatem ad non ſequendum, ſi velit.

Ibid. nu. 51. *Ly* poteſt, *cùm dicitur voluntas poſſe diſſentire motioni efficaci*, ſumi ſemper pro potentia PROXIMA ET EXPEDITA.

Ibid. nu. 54. *dicit neceſſitatem agendi, quæ ſequitur ex ſuppoſitione gratiæ efficacis*, eſſe tantum cum habitudine ad noſtrum liberum arbitriũ: ET EXPEDITE INDIFFERENS AD OPPOSITVM. Et liberum arbitrium eſſe PROXIME ET EXPEDITE INDIFFERENS AD VTRVMLIBET.

Ibid. Sect. 3. *nu.* 34. Illud verbum, *cum dicitur voluntas poſſe diſſentire gratiæ efficaci*, non denotare quòd ſemo-

tâ præmotione efficaci proximè & expeditè diſſentire, ſi velit: ſed denotare, quòd etiam ſtante illâ, POTEST PROXIME ET EXPEDITE DISSENTIRE, SI VELIT.

Ianſenius.

3. Propoſit.

Ad merendũ & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.

Ibid. nu. 36. Cùm liberum arbitrium ſic excitatum, ſit proximè & expeditè indifferens ad vtrumlibet (aliàs liberum arbitrium non eſſet) NON IMPLICAT ABSOLVTE SIMVL PONI DISSENSVM CVM ILLO SIC EXCITATO.

*Ibid. nu.*38. Non inclinat determinatè ad vnum, quaſi per modum naturæ, ſed CVM INDIFFERENTIA LIBERA ET EXPEDITA AD OPPOSITVM..... Ita mouet vt concurrat per modum libertatis CVM INDIFFERENTIA EXPEDITA ad oppoſitum.

Ibid. diſp. 61. *nu.* 5. Liberum arbitrium tam in Deo, quàm in hominibus definitur, quòd ſit poteſtas rationis & voluntatis vnum præ alio eligendi, aut vnum & idem acceptandi & reſpuendi..... Ex eo autem quòd dicitur vnum præ alio, habetur hanc poteſtatem debere eſſe CVM INDIFFERENTIA, quæ maneat ex parte principij ETIAM DVM EXERCETVR ACTIO..... Contra rationem liberæ facultatis eſſe, vt ad agendum ſiue ex parte principij formaliter, ſiue ex parte conditionis, requiratur aliquid præuium, quo poſito, indifferentia omnis tollatur. Patet ex dictis, quia libertas formaliter in hac præuia, ſeu per modum principij POTESTATE INTRINSECE INDIFFERENTI ſita eſt. Quidquid ergo præuiè omninò determinat ad vnum, & omninò indifferentiam intrinſecam aufert, libertatem tollit.

Ibid. diſp. 75. *Sect.* 2. *nu.* 41. Ex his colliges, candide Lector, quòd immeritò Aduerſarij cum quibus hîc agimus, nobis imponunt, quòd aſſeramus gratiam præuenientem prædeterminare omnino ad vnum voluntatem noſtram.... cùm potius firmiſſimè teneamus oppoſitum: Nempe voluntatem noſtram per gratiam præuenientem efficacem, qua à Deo excitatur & mouetur,

Ianſenius. non prædeterminari omnino ad vnum, & eiuſmodi gratiam præuenientem non tollere à voluntate noſtra POSSIBILITATEM PROXIMAM ET EXPEDITAM ad oppoſitum, ETIAM STANTE TALI GRATIA PRÆVENIENTE EFFICACI..... ET HINC FACILIS VIA APERITVR AD CONVINCENDOS ET REDVCENDOS HÆRETICOS LVTHERANOS ET CALVINISTAS, qui vſum noſtræ libertatis dicunt deſtrui ex efficacia Diuinæ gratiæ.

3. Propoſit. *Ad merendũ & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.*

Adde quæ allata ſunt ſupra ad 1. propoſitionem, ideò non excuſari peccatorem à tranſgreſſione præcepti, quia habet auxilium ſufficiens ad illud implendum; *& ideò* ſua malitia illud omittere, quia habet potentiam vltimatè completam vt obſeruare poſſit.

IOANNES PAVLVS NAZARIVS ad quæſt. 19. 1. p.

A*Rt. 1. controu. vnica.* Ex quibus omnibus talis poteſt cõſtrui definitio. Liberum arbitrium, eſt voluntas, provt eſt electiua ex iudicio rationis ad diuerſa indifferenti, POTENS AGERE ET NON AGERE.... ſed iam communiter receptam liberi arbitrii, quod eſt potentia libera, quæ poſitis omnibus requiſitis ad agendum habet in ſua poteſtate AGERE ET NON AGERE; ET AGERE HOC VEL ILLVD.

Et deinde. Tertiò explicandum eſt quid ſit poſſe agere & non agere; & agere hoc vel illud aut oppoſitum; quòd nihil aliud eſt, quàm habere potentiam contradictionis & contrarietatis; Ex quibus prior dicit libertatem quoad exercitium, poſterior quoad ſpecificationem actus. Nec quælibet potentia contradictionis ſatis eſt vt ſit potentia libera, ſed requiritur potentia contradictionis, quæ IN EODEM INSTANTI, NON TAMEN PRO EODEM CONIVNCTIM, SED DIVISIM HABET IN SVA FACVLTATE VTRAMQVE CONTRADICTIONIS PARTEM.....

Nam

Nam ea potentia quæ ſucceſſiuè tantùm potens eſt ad agendum & non agendum, vt ſcilicet nunc poſſit agere & poſtea poſſit non agere, libera potentia non eſt. Nam & res rationis expertes aliquando poſſunt agere & aliquando non agere, vt patet de brutis ſponte ſe mouentibus, & quandoque à motu ceſſantibus.. Eſt igitur de ratione potentiæ liberæ, vt poſitis omnibus ad agendum requiſitis, modo ſuperius allato explicato, PROMPTAM habeat & EXPEDITAM ad operandum facultatem, poſſitque ſeipſam ad agendum applicare, aut ſe ab agendo continere in vno & eodem inſtanti, licet non pro eodem.

Ianſenius.

3. Propoſit.

Ad merendū & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione

Addit ibidem, habere potentiam PROXIMAM ad exercitium ſuæ libertatis, quia poſitis omnibus ad agendum requiſitis, poteſt agere & non agere, agere hoc vel illud.

Ibid. quæſt. 20. art. 4. contron. 2. Deus cauſas neceſſarias ita mouet, vt neceſſitate quadam ad vnum determinet, Has verò (*liberas*) nulla impoſita neceſſitate præmouet ad ſingulos actus determinatè. Ita vt non ſolius Dei poteſtate & operatione, SED IN AGENTIS LIBERI FACVLTATE POSITA SIT actionis determinatio.

Ibid. Hoc ipſo quòd Deus conſtituit dare influxum iuxta modum & naturam liberi arbitrij, conſtituit etiam dare. 1. offert & dat influxum SIMPLICITER INDIFFERENTEM, quia vt modificatur libertate voluntatis indifferens eſt, quamuis in ordine ad diuinæ voluntatis efficacitatem ac prouidentiam Dei infallibilem non ſit indifferens, ſed infallibilis, & ideò determinatus determinatione non deſtruente libertatem.

Ibid. quæſt. 22. ar. 4. Nedum in ſenſu diuiſo, ſed etiam in ſenſu compoſito, voluntas cum tali motione eſt INDIFFERENS AD VTRVMQVE OPPOSITVM.

Ibid. Diuinus influxus impellit ad mouendum ſimul cum voluntate ſeipſam mouente: & licet inferat actum infallibiliter, poteſt tamen voluntas, antequam ſit per actualem impulſum in actu ſecundo, RESISTERE, ET EF-

Iansenius. FECTVM, ILLIVS IMPEDIRE, CVM SIT INDIFFERENS AD VTRVMQVE OPPOSITVM.

3. Proposit. *Ibid. ad quæst.* 14. *ar.* 13. *controu.* 6. Ex dictis sequitur necessitatem sensus compositi, quæ est etiam necessitas suppositionis, non sic esse intelligendam, vt stante v. c. præscientia Dei de locutione futura, nulla maneat contingentia, indifferentia siue libertas in causa, videlicet in voluntate ad loquendum, vel non loquendum. Hic enim sensus nedum falsus est, SED ETIAM HÆRETICVS. Nam quid prodest quòd mea voluntas absolutè, siue secundùm naturam suam considerata, libera sit ad legendum vel non legendum cras, si supposita præscientia Dei de lectione cras futura, non potest non legere, sed est omnino determinata ad legendum? Sic enim nunquam voluntas sua vteretur libertate, & ex consequenti nullus esset effectus liber. Igitur necessitas, quam habet propositio sumpta in sensu composito, in eo consistit, quòd suppositio exigit vt effectus, puta loquutio, certò ponatur & non eius oppositum; non autem efficit vt non potuerit simpliciter eius oppositum poni per eandem causam, quæ libera est. Cum hoc autem, vt dicimus, remanet integra libertas. Non enim de ratione libertatis est vt possit in oppositum simul pro eodem instanti.

Ad merendū & demerendum in statu naturæ lapsæ non requiritur in homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à coactione.

Ibid. Video nunc te sedentem, & supposito quòd videam te sedentem, necessariò sedes; sed quoniam hæc suppositio certæ visionis est connexa cum eo obiecto, quod est in potestate tua, potes enim sedere & non sedere; ideò hæc suppositio non tollit sessionis tuæ libertatem, seu contingentiam, sed remanet simpliciter libera siue contingens. Cùm itaque suppositio certæ diuinæ præscientiæ sit connexa per quandam habitudinem cum effectu contingente, tanquam effectu secundario, qui effectus contingens est in potestate causæ 2. sequitur quòd suppositio diuinæ præscientiæ non tollit libertatem, vel contingentiam effectus futuri.

Iansenius.

3. Proposit.

Ad merendū & demerendum in statu naturæ lapsæ non requiritur in homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à coactione.

DIDACVS NVGVES CABEZVDO tract. de auxil. ad quæst. 72. 3. par.

Q*Væst. 2. pag.* 82. *edit. Venetæ an.* 1612. Liberum arbitrium hominis secundùm se & essentialiter est indifferens ad vtramque partem contradictionis: ergò per solam comprehensionem, supereminentem ipsius liberi arbitrij creati, non cognoscitur certò & infallibiliter determinatio eius ad alteram partem, etiam si constituatur homo in illo ordine rerum cum talibus circunstantiis & auxiliis. Quia neque ille ordo rerum, neque illæ circunstantiæ determinant liberum arbitrium. Ergò cùm secundùm se sit indifferens, semper manet & cognoscitur indifferens.

Ibid. pag. 99. *col.* 1. Ratio essentialis libertatis per se 1. consistit in productione actus, qui regulatur per cognitionem indifferentiæ mediorum; & ex hoc sequitur quòd potentia sic operans possit OPERARI ET NON OPERARI.

His adde quæ sunt allata ad duas propositiones præcedentes, Ei qui non orat ideo imputari, quòd non oret, quia habet auxilium sufficiens ad orandum: *Et in vniuersum ideo reos esse qui carent auxilio efficaci ad vitandum peccatum,* Quia per auxilium sufficiens habent potentiam completam, non ligatam, non impeditam; Et esse manifestam hæresim hoc negare, etiam in obduratis & excæcatis.

Adde quod ibidem dicit pag. 86. Amorem beatificum non esse liberum, *ea scilicet libertate, quæ ad meritum requiritur.*

Iansenius 3. Proposit.

PETRVS LEDESMA.

Ad merendũ & demerendum in statu naturæ lapsæ non requiritur in homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à coactione.

A*R.* 1. *de auxiliis pag.* 214. *col.* 1. Voluntas libera, vt libera est, determinatur iuxta modum suæ libertatis taliter, quòd absolutè & simpliciter manet, indifferens. *Igitur vt libera postulat ita determinari vt maneat indifferens, ac proinde vt excludat necessitatem agendi: contrariam indifferentiæ. Ledesma verò non agit de alia indifferentia, quàm de illa, quæ requiritur ad imputabilitatem bonarum & malarum actionum. Significat insuper cuiusmodi sit illa necessitas, quam excludit hæc indifferentia libertati intrinseca; ea scilicet est, quæ reperitur in beatis, qui vident Deum, qui quidem, inquit,* necessariò diligunt illum, *ibid. pag.* 215. *Vnde dicit posteà pag.* 226. Beatos non esse liberos ad non peccandum.

Ibid. pag. 223. Illa definitio (causa libera est illa quæ positis omnibus, &c.) vt bona sit, debet intelligi de requisitis ex parte potentiæ, quæ constituunt ipsam potentiam in ratione virtutis & potentiæ in actu 1. & priùs naturâ quàm intelligatur ipse actus secundus, vt dicit etiam Suares. Igitur positis omnibus illis EST NECESSARIVM quòd possit operari & non operari. *Et ideò mox subdit*, auxilium prædeterminans non se tenet ex parte potentiæ, nec constituit illam in actu 1. neque complet actum 1. Itaque non impedit quominus in actu 1. completo libera voluntas sit indifferens.

Ibid. pag. 225. *Ad* 12. dicendum est quòd per illam determinationem receptam ab ipso Deo in voluntate, voluntas determinatur ad operandum, nihilominus tamen non amittit PROXIMAM INDIFFERENTIAM ACTIVAM AD VOLENDVM ET NOLENDVM, quam voluntas habet simpliciter & absolutè.

Ibid. ar. 13. *pag.* 273. Ante omnia, hæretici nostri temporis affirmant dari auxilium efficax.... Et vocant au-

xilium efficax motionem quandam diuinam, quæ ita determinat voluntatem, VT NECESSITATEM ILLI INFERAT. *Atqui hoc ipſum dicit Ianſenius, habet igitur locum ex Ledeſma inter hæreticos noſtri temporis.* *Ianſenius.* 3. Propoſit.

Ibid. pag. 275. Prima concluſio contra primum errorem, certiſſimum eſt ſecundùm fidem, quòd non datur auxilium efficax in ſenſu expoſito ab ipſis hæreticis, taliter quod dicit diuinam motionem, quæ ita prædeterminat voluntatem, VT EI NECESSITATEM INFERAT. *Quippe Ledeſma non putat* ſaluari *libertatem, quam hæretici deſtruant, niſi diuina motio indifferentiam relinquat agendi, vel non agendi.*

Ad merendũ & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.

Ibid. ar. 14. *pag.* 298. Quando homo non habet iſtud auxilium, non deeſt illi aliquid neceſſarium ex parte potentiæ, ſed ipſa potentia eſt PERFECTA ET COMPLETA, ET NON LIGATA ſine illo, & propterea homo obligatur diuinis præceptis. *Nimirum aliter non obligaretur, quia non haberet potentiam ad vtrumlibet: id eſt indifferentiam, neceſſitati ad vnum determinanti contrariam. Et huc ſpectant alia quædam ſimilia dicta huius Auctoris, allata contra* 1. *propoſitionem, & quæ afferentur contra quartam.*

Eſt tamen addendum quod dicit art. 10. *pag.* 229. *col.* 1. Conſiderandum quòd illa prædeterminatio etiam ſi phyſica ſit, non conſtituit cauſam naturalem, quæ non poſſit CONSENTIRE, VEL DISSENTIRE, VEL ABIICERE MOTIONEM..... ITAQVE STANTE TALI MOTIONE efficaci voluntas manet libera & non determinata naturaliter; Vnde abſolutè POTEST DISSENTIRE, SI VELIT. *Iterùm.* Etiam ſtante illo auxilio poteſt diſſentire. *En in quo diſtinguat cauſam liberam contra naturalem, in eo quòd libera poſſit conſentire vel diſſentire. Et hoc ſtare vult cum prædeterminatione, propterea quod cum illa ſtare debeat libertas.*

Iansenius.

3. Proposit.

BALTHAZAR NAVARETE.

Ad merendũ & demerendum in statu naturæ lapsæ non requiritur in homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à coactione.

AD *quæst.* 19. *ar.* 8. 1. *par. controu.* 20. Respondetur ergo ad omnia argumenta simul, quòd quamuis auxilium efficax sit determinatũ ad vnum actum intrinsecè, tamen actuat liberum arbitrium, RELINQVENDO IN EODEM INSTANTI FACVLTATEM EIDEM VT POSSIT RESISTERE tali auxilio, atque adeò ex ipso modo actuandi sequitur, vt si liberum arbitrium velit, NON SE SVBIICIAT AVXILIO. Quod si non resistat statim idem auxilium ex suo intrinseco modo, tribuit ei efficaciam & determinationem ad vnum. Quo fit vt absolutè possit liberum arbitrium IN ILLO INSTANTI NON ADMITTERE AVXILIVM EFFICAX; si tamen non resistat, sequitur per consequentiam necessariam, actus. Itaque auxilium efficax denotat voluntatem diuinam, non quidem indifferentem ad vtrumlibet, sed determinatam ad vnum: atque adeò licet ex vi talis determinationis non habeat voluntas indifferentiam ad vtrumlibet in operando, habet tamen illam ex vi actualis concursus Dei, quo voluntati actualiter tribuitur POSSE OPERARI VEL NON OPERARI IN EODEM INSTANTI, in quo voluntas non resistit. Quapropter ex voluntate & auxilio tanquam ex principio totali consurgit libertas & determinatio ad operandum, & determinatio libera in operando. Nam actuando auxilium efficax voluntatem & liberum arbitrium conformiter ad suam naturam, non actuat ex modo, quo forma naturalis actuat subiectum, scilicet attendendo in subiecto ad solam potentiam naturalem, sed potius attendendo AD INDIFFERENTIAM EXPLICATAM: ET RELINQVENDO POTENTIAM AD RESISTENDVM IN EODEM INSTANTI.

Ibid. pag. 311. Quando Deus concurrit cum causa libera mouendo eam efficaciter ad operandum, communi-

cat eidem SVAM INDIFFERENTIAM mediâ actuali indifferentiâ, quam cauſa ipſa habet in eodem iſtanti, in quo mouetur efficaciter.

Item ibid. Deum præmouendo conſeruare libertatem; quia CAVSAT ACTVALEM INDIFFERENTIAM, & quando efficaciter incipit mouere, RELINQVERE LIBERTATEM AD RESISTENDVM. *Potuitne clariùs ad conſtituendam libertatem arbitrij, indifferentia requiri & excludi neceßitas illi oppoſita? Et, poteſtne non eſſe proxima indifferentia illa quæ eſt in eodem inſtanti, cum prædeterminatione ad abiiciendam ipſam prædeterminationem?*

Ianſenius. 3. Propoſit. *Ad merendũ & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.*

IOANNES A SANCTO THOMA.

D*Iſp.* 3. *ar.* 5. *pag.* 93. *col.* 2. *nu.* 7. Duplex ergo efficacia in Deo reſpectu noſtri liberi actus poteſt conſiderari; vna quæ ſolum velit determinatum actum, ſed non eius modum libertatis; alia quæ & ſubſtantiam actus & modum libertatis velit & cauſet. Efficacia prima SINE INDIFFERENTIA DATA, & non cauſans aut non curans de libertate, ſed ſolùm de determinatione actus tolleret libertatem.

Columna priore ibid. Caluinus poſuit decretum Dei neceſſitans nos ſeu determinans vt neceſſariò faciamus, non vt liberè.

Ibid. diſp. 4. *pag.* 110. *nu.* 2. Libertas eſt propria intellectualis naturæ; quia ex ſua vniuerſaliſſima indifferentia in iudicando petit etiam hanc INDIFFERENTIAM IN VOLENDO ET OPERANDO.

Ibid. liberum eſt quod habet dominium ſui actus, & POTEST AGERE ET NON AGERE.

Ibid. pag. 111. *col.* 1. Deum reſpectu ſuæ bonitatis habere amorem neceſſarium; reſpectu aliorum habere amorem liberum.

Ibid. ar. 4. *pag.* 121. *col.* 1. *nu.* 13, Secundò collige hanc

Iansenius. indifferentiam & libertatem esse in Deo maximè intrinsecam & formalem.

3. Propositio. *Ad merendũ & demerendum in statu naturæ lapsæ non requiritur in homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à coactione.*

Ibid. ar. 5. pag. 122. col. 2. nu. 1. Dicimus verissimum esse quòd in Deo non potest dari indifferentia penes egredi & non egredi à potentia voluntatis; sed dari indifferentiam actus penes tangere, vel non tangere ipsum obiectum creatum.

Ibid. pag. 123. col. 1. Si verò intelligatur quòd vt aliquid sit liberum, exigitur quod possit abesse & adesse quasi actiuè, id est, quòd possit facere vt adsit, vel absit obiectum; quod habet pro effectu, sic verum est, quòd actus ille (Dei) est liber & indifferens actiuè. ...... entitatiuè passiuè non est indifferens, entitatiuè actiuè est indifferens.

Ibid. ar. 6. pag. 132. col. 1. num. 12. Secunda ratio denegandi Deo etiam simplicem complacentiam de rebus possibilibus sumitur ex eo quòd nec liberè nec necessariò potest diuina voluntas ferri in illas.

Ibid. ar. 7. pag. 143. nu. 1. Dico 1. Seipsum & quidquid formaliter diuinum est & intra Deum Deus diligit necessariò: est sententia communis. *Loquitur de necessario prout distinguitur contra liberum, vt patet ex inscriptione articuli*; Quæ obiecta velit Deus necessariò, quæ liberè.

Disp. 5. ar. 5. pag. 190. col. 2. num. 2. Tum seruatur contingentia & libertas, quando sic fit vnum, quod oppositum seu non esse illius adhuc est possibile. *Et antè*: Non est possibilitas contingentiæ & libertatis, si ita est possibilitas ad vnum, quod sit impossibilitas ad oppositum.

Ibid. ar. 6. pag. 203. col. 1. nu. 12. Vnde sumitur explicatio legitima sensus compositi & diuisi ex ipsa doctrina S. Thom. non vt putant aduersarij, quòd sensus compositus sit, posito auxilio, & sensus diuisus, sublato ...... sed D. Thomas sumit sensum diuisum, etiam stante auxilio, & voluntate, & prædestinatione Dei; ita quòd illo posito sequitur in sensu diuiso actum esse liberum.

Ibid. col. 2. nu. 13. Id quod in nobis causat illa voluntas

efficax,

efficax, eſt aperire cor, &c. conſeruando potentiam ad oppoſitum, in quo ſtat modus libertatis, ſeu tollere indeterminationem, & conſeruare INDIFFERENTIAM POTESTATIS ET DOMINII QVOD HABET AD VTRVMQVE ACTVM, AD FACERE ET NON FACERE.

Ibid. pag. 204. *col* 2. *nu.* 17. Reſpondemus Concilium validiſſimè alliſiſſe totam Caluiniſtarum hæreſim, quia Caluinus.... negauit excitantem gratiam cum excitatione indifferenti...... Concilium ergo ad extirpandam hanc hæreſim à ſua radice definiuit dari in nobis excitantem gratiam.... Et hanc ita tangere cor hominis cum indifferentia, quod homo aliquid agat eam recipiens & poſſit abiicere. Qua definitione poſita corruit tota hæreſis Caluini, quia non ſic impellitur voluntas noſtra vt neceſſitetur & non excitetur ſiquidem datur excitãs gratia tali indifferentia quod poteſt abiici à nobis.

Ianſenius.

3. Propoſit.

Ad merendũ & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.

Ibid. nu. 18. Et ita manet EXPEDITA LIBERTAS AD VTRVMQVE ex parte potentiæ, NEC LIGATVR FACVLTAS per determinationem Dei, ſed aperitur cor, &c. Doctrina iſta de indifferentia excitationis de potentia reiiciendi illam & diſſentiendi ſi velit, potentia antecedenti & in ſenſu diuiſo, omni Dei auxilio, etiam ſpecialiſſimo, communis eſt.

Ibid. pag. 213. Per determinationem ad vnum actum non impediri facultatem voluntatis ad oppoſitum.

Ibid. pag. 215. *col.* 2. *nu.* 51. Potentiæ non liberæ remanent ſub potentia antecedenter tantùm ad aliam formam, SED NON CVM INDIFFERENTIA DOMINATIVA & ex arbitrio ſe mouendi.

Ibid. diſp. 7. *ar.* 4. *pag.* 308. *col.* 1. *nu.* 40. Nec currit ſimilis ratio in illuminante aut in viſione beatifica voluntatem rapiente, quia tales cauſæ non ſolùm antecedunt, ſed etiam non cauſant ex parte rei non cauſatæ libertatem & liberum modum agendi, ſed coarctantur & coarctant ad vnum tantum modum operandi, Diuina verò voluntas, &c.

Ex his dictis conſtat Thomiſtas vno ore damnare 3. Ianſenij Propoſitionem: quatenus negat indifferentiam ſeu potentiam agendi & non agendi neceſſariam eſſe ad libertatem arbitrij, & admittit neceßitatem etiam talem, qualis eſt in beatis ad amandum Deum. Indifferentiam autem illam quæ neceſſaria eſt, eſſe proximam & expeditam, putaréque ita eſſe ſentiendum, vt vitetur error Caluini & Lutheri.

Ianſenius. 4. Propoſit.

Doctrina Thomiſtarum ſuperius expreſſa contra tertiam propoſitionem Iánſenij, huic etiam quartæ contraria eſt, quatenus aſſerit in ſecunda parte Semipelagianos in hoc fuiſſe hæreticos, quòd talem admitterent interiorem gratiam præueuientem, cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare.

Semipelagiani admittebãt præuenientis gratiæ interioris neceſſitaté ad ſingulos actus etiam ad initium fidei. Et in hoc erant hæretici quod vellent eam gratiam talem eſſe cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare,

DIDACVS ALVAREZ.

SEquitur enim inde Semipelagianum fuiſſe Didacum Aluárez quando dixit loco ſuperiùs allato ex mente Concilij Senonenſis & Tridentini. Quod in inſtanti in quo liberum arbitrium mouetur à Deo efficaciter, manet in eo libera & expedita facultas, qua poteſt non operari ſi velit. *Diſp. 91. de auxil. nu.* 8.

Item. Senſum eſſe Caluini, quod videlicet quando gratia efficax eſt in voluntate, non poſſit voluntas non agere actum illum, ad quem determinatur, ablata verò motione poſſit non agere. 1. *Reſp. cap.* 1. *nu.* 34.

Item. Caluinum in eo deceptum quia putauit illam propoſitionem, liberum arbitrium motum à Deo gratia efficaci non poteſt diſſentire in ſenſu compoſito, nihil aliud ſignificare, niſi quod poſtquam iam gratia efficax in voluntate poſita eſt, non poſſit liberum arbitrium diſſentire ac refragari, ablata verò gratia poſſit..... Et ſi hoc ſemel concederetur ſine dubio euerteretur libertas arbitrij, nec poſſet per diſtinctionem illam ſenſus compoſiti & diuiſi concordari cum decreto abſoluto voluntatis Diuinæ, prædeterminantis omnes actus bonos fu-

turos; nec cum efficacia auxilij præoperantis gratiæ. *Ibid. col.* 4. *nu.* 9.

Iansenius.

Ibid. Liberum arbitrium positis omnibus requisitis ad operandum posse potentia proxima & expedita operari & non operari, velle & nolle. *Disp.* 117. *de auxil. nu. ij.* 4. Proposit.

Semipelagiani admittebant præuenientis gratiæ interioris necessitatem ad singulos actus, etiam ad initium fidei. Et in hoc erant hæretici quod vellent eam talem esse, cui posset humana voluntas resistere vel obtemperare.

Idem. In voluntate hominis cum omnibus prærequisitis etiam ex parte Dei vt actualiter velit tale obiectum per iudicium rationis sibi propositum, stare simul & conseruari illæsam veram facultatem, qua potest nolle idem obiectum aut contrarium: Et ideo tam agere quàm non agere esse in potestate voluntatis. Et cum iudicio rationis indifferenti & omnibus prærequisitis vt voluntas consentiat in tale obiectum, manere in eadem voluntate expeditam facultatem, qua possit dissentire si velit; 4. *Resp. cap.* 1. *nu.* 10.

Item. Cum auxilio efficaci præmouente ad aliquam actionem saluari in libero arbitrio expeditam facultatem, qua possit dissentire si velit. *Ibid. nu.* 13.

Item. Simpliciter loquendo voluntatem non exire in opus necessariò, sed liberè, etiam post acceptam motionem & simpliciter posse non operari toto tempore, quo habet illam: nec auferri potentiam proximam ad actum oppositum. *Disput.* 23. *de auxil. nu.* 28. *& Disp.* 22.

Idem est voluntatem posse resistere vel obtemperare etiam illi gratiæ quæ est efficax ac posse illi consentire vel dissentire, posse agere vel non agere, illâ suppositâ, quòd toties & tot modis Didacus asserit; Ac proinde vel illud non est Semipelagianum, vel Semipelagianus est Didacus.

GONÇALEZ DE ALBELDA.

IDem erit dicendum de Ioanne Gonçalez, nam etiam inculcare non cessat indifferentiam & potestatem agendi expeditam & proximam esse ad libertatem necessariam ac proinde

Ianſenius. *manere cum gratia & ſub gratia efficaci vt monſtratum eſt in ſuperiori proxima propoſitione.*

4, Propoſit.

Semipelagiani admittebāt præuenientis gratiæ interioris neceſſitatem ad ſingulos actus, etiam ad initium fidei. Et in hoc erant hæretici quòd vellent eam gratiam talem eſſe, cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare.

Recolendum eſt illud ex diſp 57. *ſect* 3, *nu.* 48. contra Hæreticos Caluiniſtas conſtantiſſimè aſſerendum, quòd voluntas noſtra poteſt non ſequi ſi velit motionē efficacem. Efficaciam enim diuinæ motionis non conſiſtere in hoc quod tollat à voluntate noſtra LIBERAM ET EXPEDITAM FACVLTATEM eam abiiciendi, ſi velit, ſed in eo quod de facto eam non abiiciat, cùm tamen poſſit. Velle enim Deum decreto ſuo abſoluto vtrumque quòd liberum arbitrium noſtrum ſequatur motionem eius efficacem, & quòd habeat LIBERAM ET EXPEDITAM FACVLTATEM ad non ſequendum ſi velit.

Et nu. 51. *Ly*, poteſt, *cum dicitur liberum arbitrium poſſe diſſentire, interpretandum de potentia proxima expedita.*

Et nu. 54. Ex ſuppoſitione gratiæ efficacis ſequi neceſſitatem agendi tantùm cum habitudine ad noſtrum liberum arbitrium, vt expeditè indifferens ad oppoſitum, *quod ter, aut quater repetit num.* 55. *&* 56. *Et nu.* 63. Relinqui potentiam proximam & liberam facultatem ad determinandum ſe ad hoc potius, quàm illud.

Diſp. 58. *ſect.* 1. *nu.* 7. Prædeterminari voluntatem per modum libertatis, manente intrinſeca indifferentia PROXIMA ET EXPEDITA ad vtrumlibet.

Ibid. ſect. 3. *nu.* 34. Illud verbum quo dicitur liberum arbitrium poſſe diſſentire, non denotare quod ſemota præmotione efficaci poteſt proximè & expeditè diſſentire, ſi velit; ſed denotare, quod ETIAM STANTE ILLA POTEST PROXIME ET EXPEDITE DISSENTIRE, SI VELIT.

Et num. 36. Non dici diſſenſum impoſſibilem libero arbitrio excitato per gratiam efficacem, quia implicet abſolutè poni ſimul diſſenſum cum libero arbitrio, ſic excitato. Hoc enim falſum eſſe. Et ſi ſic excitatum NON ESSET PROXIME ET EXPEDITE INDIFFERENS AD VTRVMLIBET, NON FORE LIBERVM.

*Et nu.*38. Gratiam efficacem non inclinare determinatè ad vnum, quasi per modum naturæ, sed cum indifferentia libera & expedita ad oppositum..... ET NON ADÆQVARE TOTAM VIM RESISTENDI, QVAM HABET VOLVNTAS.

*Et disput.*75.*sect.*3. *nu.* 41. Firmissimè teneri à Thomistis, voluntatem nostram per gratiam præuenientem efficacem, qua à Deo excitatur & mouetur, non prædeterminari omnino ad vnum; NEC TOLLERE POSSIBILITATEM PROXIMAM ET EXPEDITAM ad oppositum, etiam stante tali gratia.

Denique Gonçalez citatis locis quinquies supra vigesies, requirit PROXIMAM ET EXPEDITAM FACVLTATEM AD VTRVMLIBET OPPOSITORVM *vt saluetur libertas, & contendit stare illam cum gratia efficaci, quod est dicere cum illa gratia coniungi τὸ posse dissentire, seu non consentire ac proinde resistere. Est igitur etiam ille Semipelagianus, si vera est propositio Iansenij.*

Iansenius. 4. Proposi t.

Semipelagiani admittebãt præuenientis gratiæ interioris necessitatem ad omnes actus etiã ad initium fidei. Et in hoc erant hæretici quod vellent eam gratiam talem esse, cui posset humana voluntas resistere vel obtemperare.

IOANNES PAVLVS NAZARIVS.

Nihilo magis excusari poterit Ioannes Paulus Nazarius, *qui etiam ipse intrinsecam esse putat libero arbitrio indifferentiam, & promptam atque expeditam facultatem agendi & non agendi, & consequenter resistendi vel obtemperandi etiam gratiæ efficaci, siquidem cum illa stat libertas. Constat hoc ex iis quæ dicit ad art. 20. quæst. 19. 1. part. controu. vnica. Definitionem liberi arbitrij sic posse construi.* Liberum arbitrium est voluntas, prout est electiua, ex iudicio rationis, AD DIVERSA INDIFFERENTI, POTENS AGERE ET NON AGERE. Esse etiam communiter receptam ab omnibus illam definitionem, Potentia libera est illa, quæ positis omnibus ad agendum requisitis, potest agere & non agere hoc vel illud: Et cùm dicitur posse agere & non agere, & agere hoc vel

Iansenius.

4. Proposit.

Semipelagiani admittebãt præuenientis gratiæ interioris necessitatẽ ad singulos actus etiã ad initium fidei: Et in hoc erant hæretici quòd vellent eam gratiam talem esse, cui posset humana voluntas resistere vel obtemperare.

illud, nihil aliud esse, quàm habere potentiam contradictionis & contrarietatis; nec quamlibet potentiam contradictionis satis esse vt sit potentia libera, sed requiri potentiam contradictionis, quæ in eodem instanti, non tamen pro eodem coniunctim, sed diuisim habeat in sua facultate VTRAMQVE CONTRADICTIONIS PARTEM.... Eam enim potentiam quæ successiuè tantùm potens est ad agendum & non agendum, vt scilicet nunc possit agere, & posteà possit non agere, non esse potentiam liberam. Debere potentiam liberam positis omnibus ad agendum requisitis in eodem instanti, habere PROMPTAM ET EXPEDITAM ad operandum facultatem; posséque seipsam ad agendum applicare, aut se ab agendo continere.

Itèm ad quæst. 20. *art.* 4. *controu.* 2. Deum quidem causas necessarias ita mouere, vt ad vnum determinet necessitate quadam: liberas autem NVLLA IMPOSITA NECESSITATE præmouere ad singulos actus determinatè; ita vt non in solius Dei potestate & operatione, sed in agentis liberi facultate posita sit agentis determinatio.

Item ad quæst. 22. *art.* 4. Diuinum influxum impellere ad mouendum simul cum voluntate seipsam mouente, & licèt inferat actum infallibiliter, posse tamen voluntatem antequam sit per actualem influxum in actu 2. RESISTERE ET EFFECTVM ILLIVS IMPEDIRE, cùm sit indifferens ad vtrumque oppositum.

Item ad quæst. 14. *art.* 13. *controu.* 6. ESSE SENSVM HÆRETICVM, ita intelligere necessitatem ex suppositione, vt ea stante nulla maneat contingentia, indifferentia siue libertas in voluntate..... Ita enim voluntatem nunquam exercere suam libertatem; nec ex consequenti superesse vllum effectum liberum: & debere voluntatem posse non facere id ad quod determinatur.

Ianſenius. 4. *Propoſit.*

DIDACVS NVGVES CABEZVDO.

Semipelagiani admittebãt præuenientis gratiæ interioris neceſſitatẽ ad ſingulos actus, etiã ad initium fidei: Et in hoc erant hæretici quòd vellent eam gratiam talem eſſe, cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare.

R*Ecognoſcenda pariter ſunt ea quæ producta ſunt ex Cabezudo, vt conſtet ipſum quoque Semipelagianiſmi damnatum eſſe à Ianſenio, cùm dicit tract. de Auxiliis ad quæſt. 72. 3. part. quæſt.* 2. liberum arbitrium ſecundùm ſe & eſſentialiter eſſe indifferens ad vtramque partem contradictionis pag. 82. edit. Venetæ.

Item. Auxilium efficax præſupponere potentiam OMNINÒ COMPLETAM, NON LIGATAM, NON IMPEDITAM AD VTRVMLIBET. *pag.* 83.

Item pag. 99. Rationem eſſentialem libertatis per ſe primò conſiſtere in productione actus qui regulatur per cognitionem indifferentiæ mediorum. Et ex hoc ſequi quòd potentia ſic operans POSSIT OPERARI ET NON OPERARI.

Ex iis manifeſtè ſequi auxilium efficax datum ab ipſo Deo, & exiſtens ſimul tempore & prius natura quàm noſtra operatio, nullo modo tollere vel minuere libertatem illius, propterea quòd non tollat cognitionem indifferentiæ mediorum.

PETRVS LEDESMA.

H*Vc quoque referenda ſunt quæ ſunt allata ſuperiùs ex Ledeſma de neceſſitate indifferentiæ ad conſtituendam libertatem.* Et quòd illa retineatur etiam ſub gratia efficaci, & quòd ſint hæretici qui hoc negant. *Nam cùm indifferentiam retineri ſit idem ac retineri poteſtatem non conſentiendi, quod eſt reſiſtere impulſui diuinæ gratiæ, ſequitur ex Ledeſma voluntatem reſiſtere poſſe gratiæ efficaci, & ſi hoc Semipelagianum eſt, Semipelagianum eſſe Ledeſmam, qui ex aduerſo Caluiniſtas vocat eos qui contradicunt. Hæc inter alia notari poſſunt.*

Iansenius. *Ar.* 1. *pag.* 49. Ex eo quòd sit necessarium vt voluntas prædeterminetur ab ipso Deo per auxilium, non colligitur quòd non sit in potestate voluntatis consentire vel dissentire.

4. Propositio.

Semipelagiani admittebant præuenientis gratiæ interioris necessitatem ad singulos actus, etiam ad initium fidei: Et in hoc erant hæretici quòd vellent eam gratiam talem esse, cui posset humana voluntas resistere vel obtemperare.

Art. 10. *pag.* 225. *col.* 2. Voluntas libera est absolutè loquendo & ABSOLVTE POTEST RESISTERE DEI AVXILIO, quamuis non in sensu composito, quia determinatur secundùm conditionem suæ naturæ. *Est igitur illa naturalis conditio causæ liberæ.*

Ibid. pag. 229. *col.* 1. Itaque stante tali motione efficaci voluntas manet libera & non determinata naturaliter, vnde absolutè POTEST DISSENTIRE SI VELIT, etiam STANTE ILLO AVXILIO POTEST DISSENTIRE.

Ibid. ar. 13. *pag.* 284. Auxilium efficax relinquit potentiam in qua recipitur habilem vt possit ACTVM VITARE, CONSENTIRE, DISSENTIRE, & voluntatem posse ei RESISTERE absolutè loquendo.

Ibid. 285. Ad auxilium efficax consequi actum infallibiliter, non tamen INEVITABILITER.

BALTHAZAR NAVARETTE.

EX *dictis ab hoc Authore contra tertiam propositionẽ hîc tantùm repetenda sunt ista.* Auxilium efficax actuare liberum arbitrium relinquendo in eodem instanti facultatem eidem vt possit resistere tali auxilio. Ex isto modo actuandi sequi vt si liberum arbitrium velit non se subiiciat auxilio: Absolutè posse liberum arbitrium in illo instanti non admittere auxilium efficax: habere indifferentiam ex vi actualis concursus Dei quo voluntati actualiter tribuitur posse operari vel non operari in eodem instanti in quo eadem voluntas non resistit; Auxilium efficax actuare liberum arbitrium conformiter ad suam naturam attendendo ad indifferentiam explicatam & relinquendo potentiam ad resistendum in eodem instanti;

Deum mouendo efficaciter cauſam liberam communicare illi indifferentiam, conſeruare libertatem, quia cauſat actualem indifferentiam, & quando incipit efficaciter mouere, relinquere libertatem ad reſiſtendum. *Non poteſt expreſſiùs contradici Ianſenianæ propoſitioni.*

Ianſenius 4. Propoſit.

Semipelagiani admittebāt preuenientis gratiæ interioris neceſſitatem ad omnes actus, etiā ad initium fidei. Et in hoc erant hæretici. quod vellent eam gratiam talem eſſe, cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare.

IOANNES A SANCTO THOMA.
tom. 2. in 1. part. antea citato.

D*Iſputat. 3. art. 5. pag. 98. col. 1. nu. 25.* Secunda propoſitio; ſuppoſito decreto efficaci de ſe ſolo, non poſſumus non velle diſſentire aut reſiſtere, apud Thomiſtas ſecundùm Catholicam Doctrinam habet hunc ſenſum; non poſſumus diſſentire aut reſiſtere POTENTIA ANTECEDENTI, EST FALSVM ET HÆRETICVM: potentia conſequenti, eſt verum & Catholicum; Potentia antecedens eſt potentia ſine actu reſiſtentiæ, SED CVM POTESTATE RESISTENDI ... Poſita ergo efficacia Dei dante actum & libertatem actus, MANET POTESTAS RESISTENDI ANTECEDENS, id enim conſeruat gratia conſeruando libertatem.

Ibid. diſput. 5. pag. 178 col. 1. nu. 16. Sicut aquæ non reſiſtunt diuiſioni, quæ manu hortulani fit, ita etiam cor Regis MANENTE POTESTATE ET LIBERTATE SVA ANTECEDENTI AD RESISTENDVM de facto non reſiſtit Deo, mouenti quocumque voluerit.

Ibid. ar. 6. pag. 202. nu. 9. col. 1. Gratia Dei quantumcumque efficax non tollit poſſe ſibi reſiſti, & diſſentiri, & deficere.

Ibid. pag. 204. col. 2. nu. 17. Si homo poteſt abiicere gratiam excitantem, poteſt conſequenter diſſentiri gratiæ efficaci.

Ibid. nu. 18. Quare Concilium non definiuit quòd poſſumus reſiſtere auxilio ſufficienti tantùm, omiſſo ef-

Ianenius. ficaci, in quo faciunt vim Caluiniſtæ, SED ETIAM EFFICACI POSSVMVS DISSENTIRI.

4. Propoſitio. *Diſput. 7. art. 4. pag. 307. col. 1. nu. 36.* Voluntas Dei prædefinitioni & operationi reſiſtere poteſt potentia antecedenti, quia hoc ipſum Deus illi tribuit, vt ſic poſſit oppoſitum, non potentia conſequenti, quia ſic mouet vt de facto non reſiſtat.

Semipelagiani admittebãt præuenientis gratiæ interioris neceſſitatem ad ſingulos actus, etiam ad initium fidei: Et in hoc erant hæretici, quòd vellent eam gratiam talem eſſe, cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare.

Ibid. pag. 308. col. 1. nu. 39. Quantum ad modum iſtius infallibilitatis reſpectu effectus, NVLLAM NECESSITATEM INFERT DEVS, ſicut infert Sol, quia iſte eſt cauſa omnino coarctata, &c.

Huc ſpectant omnia quæ ſunt allata ſuperiùs ad probandam indifferentiam includi in ratione liberi, ſi enim manet indifferentia cum gratia efficaci, ſicut manet libertas, conſequenter manet etiam poteſtas reſiſtendi.

Ex his conſtat Thomiſtas gratiæ per ſeipſam efficacis defenſores conuenire omnes ad damnandam ſecundam partem quartæ Propoſitionis Ianſenij, ac putare pertinere illam ad errorem recentium hæreticorum: Primam etiam partem diſertè reiiciunt ex iam citatis Ledeſma ar. 13. pag. 275. & Nauarette controu. 12. Qui fatentur Semipelagianos etiam negaſſe neceſsitatem interioris gratiæ ſufficientis ad initium fidei.

DIDACVS ALVAREZ

Ianſenius.

5. Propoſit. DIſput. 71. de Auxil. du. 7. Appellat autem S. Auguſtinus vocationem ſecundùm propoſitum eam, quæ procedit ex oppoſito ſeu decreto abſoluto & efficaci voluntatis diuinæ conuertendi, vel ad ſe per piam operationem trahendi, vel iuſtificandi hominem: aut etiam ſaluandi & glorificandi; vocationem verò non ſecundùm propoſitum eam dicit, quæ procedit ex voluntate Dei antecedente, QVA VVLT OMNIS HOMINES SALVOS FIERI, & ad cognitionem veritatis venire.

Semipelagianum eſt dicere Christum pro omnibus omninò hominibus mortuũ eſſe aut ſanguinẽ fudiſſe.

Item nu. ij. Relatis D. Th. verbis ſuper cap. 26. Matth. Ex

his desumitur argumentum, Passio Christi satisfecit pro omnibus hominibus quantum ad sufficientiam, & pro aliquibus quantum ad efficaciam. Ergo similiter gratia quam nobis per passionem meruit, DISTINGVI POTEST ET DEBET IN GRATIAM SVFFICIENTEM, per quam potest homo piè operari ET SALVARI, & in gratiam efficacem per quam reipsa piè operatur & saluatur.

Iansenius.

5. *Proposit.*

Semipelagianum est dicere Christum pro omnibus omnino hominibus mortuũ esse aut sanguinẽ fudisse.

Ibid. nu 6. post allata verba Concilij Arausicani can 25. Quibus verbis apertè docet omnes existentes in gratia, per Dei auxilium posse perseuerare si velint, & ea quæ ad salutem pertinent adimplere. *Et post allata verba Trid.* Ergo, *inquit*, secundùm Tridentinum datur gratia sufficiens, qua potest homo seruare omnia diuina mandata.

Ibid. nu. 7. Ex Augustino auxilium sufficiens procedere ex voluntate Dei antecedente, qua vult omnes homines saluos fieri.

Et anteà disp. 33. post allatas tres explicationes sancti Augustini in illud, Deus vult omnes homines saluos fieri. Quarta explicatio, *inquit*, docet loqui Apostolum de voluntate Dei antecedente, quæ est voluntas signi & voluntas secundùm quid.... Hanc explicationem etiam tradit S. Augustinus ad art. sibi falsò impositos, & cap. 15. de corrept. & grat. & S. Thomas &c.

Et ante disput. 30. nu. 7. Ad secundum respondetur quòd omnes homines ordinantur ad beatitudinem supernaturalem voluntate antecedenti: voluntate autem consequenti seu beneplaciti, solùm prædestinati ordinantur ad illam.

Ibid. Sed contra, quilibet dum est in via potest per auxilium gratiæ saluari: Ergo Deus vult volũtate beneplaciti vt omnes salui fiant, nisi per eos steterit. Respondetur negando consequentiam; solùm enim infertur DEVM VELLE VT OMNES SALVARI POSSINT: Quod quidem verissimum est, quia quantum est ex parte sua, paratus est omnibus gratiam dare, vt disp. 112. & 113. manifestum fiet.

Iansenius.

5. Proposit.

Semipelagianum est dicere Christum pro omnibus omnino hominibus mortuũ esse aut sanguinẽ fudisse.

Ibid. disp. 34. *nu.* 5. Quarta conclusio: Voluntas antecedens importat formaliter actum conditionatum, quo vult salutem omnium nisi ex hoc impediretur pulchritudo vniuersi & bonum vniuersale diuinæ iustitiæ & misericordiæ.

Ibid. Deus amore actuali amicitiæ amat reprobum, dum existit in gratia; ergo volitione formali vult illi beatitudinem..... Ergo est formaliter volitio conditionalis ex parte obiecti voliti, videlicet si perseuerauerit vsque in finem.

Adde quæ docet disp. 112. *nu.* 5. 6. 7. Deum omnibus offerre quantum est ex se auxilia intrinseca sufficientia ad salutem, quòd Christus pro omnibus mortuus sit. Et deinde omnibus adultis conferre auxilium supernaturale intrinsecum ad implenda præcepta naturalia, quæ supposito peccato per vires naturæ impleri non possunt; Et illud auxilium recipi ab omnibus pro loco & tempore, quo præceptum obligat; Et præsertim dari omni homini ad vsum rationis venienti; Et si eo benè vtatur, infallibiliter dandum auxilium sufficiens ad immediatè credenda mysteria fidei.

Et num. 9. Pro quolibet momento posse quemlibet peccatorem, quandiu est in via, habere speciale auxilium sufficiens: & hanc potentiam fundari in virtute Christi & misericordia Dei: & in hoc esse differentiam inter viatores & damnatos.

Et lib. 3. *Resp. c.* 5. Voluntatem creatam per habitus infusos, & motionem gratiæ excitantis habere sufficiens auxilium, quo possit piè operari & perseuerare vsque in finem, & saluari si velit, etiam si non recipiat præmotionem efficacem, quâ piè operetur, perseueret vsque in finem, & saluetur.

Ibid. num. 10. Per auxilium sufficiens posse saluari dum sunt in via, etiam illos, qui de facto non saluabuntur; non sequi quòd non possit saluari etiam ille, qui non habet donum perseuerantiæ, sed solùm quòd rei-

pſa non ſaluabitur. *Et nu.* 50. Potentiam, quæ per huiuſmodi auxilium ſufficiens conſtituitur, ita eſſe proximam, vt nihil mediet, quod tribuat ſubiecto poteſtatem, ſeu virtutem in actu primo.

Ianſenius.

5. Propoſi.

Ex his omnibus conſtat iuxta Didacum eſſe in Deo formalem actum voluntatis, quo velit omnes homines ſaluos fieri, quandiu ſunt in via, qui quamuis ſit conditionatus, & voluntas ſecundùm quid, non deſinit tamen eſſe efficax, quantum ad hoc quod eſt dare media extrinſeca iis, qui extrinſecorum tantùm ſunt capaces, vt ſunt infantes: intrinſeca verò & ſupernaturalia iis, qui eorum capaces ſunt, vt ſunt adulti, quibus omnibus dantur auxilia, per quæ poſſunt vel immediatè credere diuina myſteria, vel immediatè tollere impedimenta, & ponere diſpoſitiones ad habenda vlteriora illa ad immediatè credendum auxilia, idque ob eam cauſam, quia Chriſtus pro omnibus mortuus eſt, & quia virtus paſsionis eius eſt infinita. Et non eſſe talem voluntatem circa eos, qui ſunt extra viam in ſtatu damnationis.

Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omninò hominibus mortuũ eſſe aut ſanguinẽ fudiſſe.

IO. GONÇALES DE ALBELDA.

D*Iſp.* 73. *in* 1. *ſect.* 3 *nu.* 24. Electio efficax aliquorum antecedens præuiſionem meritorum non eſt contraria vllo modo SINCERÆ VOLVNTATI DEI GENERALI, QVA VVLT OMNES HOMINES SALVOS FIERI. Quia ad ſinceritatem huius voluntatis ſufficit communis prouidentia ſupernaturalis, quâ omnibus vult auxilia ſufficientia, vt æternam poſſint, ſi velint, conſequi ſalutem.

Ibid. reſp. 77. *ſect.* 3. *nu.* 24. Quartò dico, ſi auxilia ſufficientia ad ſalutem conſiderentur in generali, omnibus conferuntur à Deo eiuſmodi auxilia, quia pro omnibus mortuus eſt Chriſtus: & pro omnibus inſtituit Sacramentum regenerationis, & ſuis Apoſtolis iuſſit, vt prædicarent Euangelium omni creaturæ. Et ita quandiu quis manet in hac vita, excluſus non eſt à remedio ſalu-

Iansenius. tis æternæ, siue adultus sit, siue paruulus, cui per alios subueniri potest.

5. Proposit. *Ibid.* Illi qui in Scriptura peculiariter dicuntur deserti à Deo, non ideò tales dicuntur, quia auxiliis sufficientibus priuentur pro loco & tempore, quo instat occasio adimplendi præceptum; sed quia etiamsi auxilia sufficientia habeant, non tamen efficacia,..... sic desertis per quandam exaggerationem dicitur impossibilis salus, quia valdè difficilis, aut impossibilis solùm impossibilitate, sequenti permissionem & præscientiam Dei, QVÆ NVLLO MODO TOLLIT AVT MINVIT INTRINSECAM FACVLTATEM AD OPPOSITVM.

Semipelagianum est dicere Christum pro omnibus omninò hominibus mortuũ esse aut sanguinẽ fudisse.

Adde quæcumque sunt allata superiùs de auxilio sufficienti, quod nemini deest ad perseuerandum, nec ad pœnitendum suo tempore, nec ad alia implenda præcepta. Habetur enim ex meritis Christi, & constituit expeditam facultatem benè viuendi & seruandi mandata, quâ ratione possent etiam qui damnantur ad vitam ingredi.

IANNES PAVLVS NAZARIVS.

AD *quæst. 19. 1. part. art. 6. controu. 1.* Cùm Deus vniuersos homines propter beatitudinem fecerit, dicitur voluntate antecedente, omnium salutem velle. Sed quia nonnulli propriæ aduersantur saluti, ob quem defectum eos ad salutem diuinæ Sapientiæ dispositio venire non patitur, implet in eis alio modo id quod suam condecet bonitatem, iustè illos condemnans; atque ita à primo deficientes diuinæ voluntatis ordine, in secundum labuntur, & dum Dei voluntatem non faciunt, impletur in eis diuina voluntas.

Ibid. Secundò sciendum est quòd licèt, vt diximus, Deus vniuersos homines & Angelos propter beatitudinem creauerit, atque adeò VERE ET REALITER ILLIS OMNIBVS ÆTERNAM BEATITVDINEM VELIT CVM OM-

NIBVS AD EAM CONSEQVENDAM MEDIIS NECESSARIIS, non tamen hæc voluit abſolutâ voluntate, ſed ſub conditione, vt dicit Ambroſius, ſi ipſi voluerint..... Ea verò conditione videlicet, ſi ipſi voluerint. id eſt, ſi per ipſos non ſteterit, comprehenduntur nedum adulti, ſed ETIAM INFANTES, ratione tamen diuerſa. Nam adulti includuntur immediatè & per ſeipſos, infantes mediantibus aliis ſaltem primis parentibus.

Ianſenius.

5. Propoſit.

Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omninò hominibus mortuũ eſſe aut ſanguinẽ fudiſſe.

Ibid. Auguſtinus (*ſuis interpretationibus circa illud,* QVI VVLT OMNES HOMINES SALVOS FIERI) non excludit interpretationem Damaſceni, quæ priùs fuit Chryſoſtomi, imò & Ambroſij. Illa igitur prima voluntas, QVA VVLT OMNES HOMINES SALVOS FIERI, ABSOLVTA EST, SED INEFFICAX: conditionata verò dicitur, quia ſub conditione continet efficacem voluntatem.

Ibid. Etiam ſi ſit voluntas ſecundùm quid, eſſe tamen formaliter in Deo, & eſſe voluntatem beneplaciti.

Ibid. ad quæſt.23.art.3. controu. 1. In eo inſtanti, ſiue ſigno, in quo præuidet Deus peccatum originale, priori modo (*id eſt prout eſt in Adam, aut etiam prout præcisè ab eius poſteris contractum, non tamen vt perſeuerans finaliter*) non intelligitur excluſiſſe ab æterna beatitudine eos omnes qui de facto tamen excluduntur. Nam in illo eodem ſigno ſtatuit Deus humano generi DE SVFFICIENTI REMEDIO SALVTIS PROVIDERE. Igitur in eo ſigno nullum excluſit à regno. Item in illo ſigno, VOLVIT QVANTVM EST EX SE OMNES HOMINES SALVTEM CONSEQVI.

Ibid. Obſeruandum eſt Deum decreuiſſe illis quos elegit, dare remedia & auxilia efficacia, quibus infallibiliter ſalutem conſequerentur; illis autem, quos elegit, ſtatuit AVXILIA TANTVM CONFERRE SVFFICIENTIA, non autem efficacia.

Ibid. ad quæſt. 23. *art.*3. *controu.* 2. Secunda concluſio. Quilibet homo viator habet auxilium gratiæ NECESSARIVM ET SVFFICIENS AD SALVTEM CONSEQVENDAM.

Iansenius. Ex hac conclusione sequitur quod Deus det omnibus hominibus auxilium sufficiens adsalutem, si vtamur verbo dare, provt relatiuum est ad accipere. Tertia cõclusio Deus omnibus, dat siue offert auxilia extrinseca sufficientia ad salutem, licet non omnes ea recipiant. Probatur, quia Deus vult omnes homines saluos fieri. 4. Conclusio. Omnibus venientibus ad vsum rationis Deus confert supernaturale auxilium intrinsecum instigans ad bonum. Hæc conclusio est D. Thomæ 12. quæst. 89. ar. 6.

5. Proposit.

Semipelagianum est dicere Christum pro omnibus omninò hominibus mortuũ esse aut sanguinẽ fudisse.

Ibid. Quinta conclusione. S. Augustinus & S. Thomas non intendunt negare conferri à Deo auxilium sufficiens etiam õbduratis & obcæcatis, vt à peccato resurgant.

Ibid. Septima conclusio. Paruulis omnibus prouidit Deus auxilium supernaturale sufficiens, non tamen immediatè in seipsis, sed per alios.

Ibid. ar. 5. controu. 3. Falsum supponitur in eadem minori, videlicet secundùm hanc nostram sententiam Deum non velle dare reprobis media sufficientia, cuius oppositum supra latè stabiliuimus. *Pag. 880. col. 1.*

Dei voluntas circa hominum salutem, & voluntas Christi mortem suam offerentis, sunt parallelæ; & media sufficientia illa quæ dicuntur reprobis data, non aliunde sunt quàm ex meritis mortis Christi. Ergo sicut Deus vult omnes homines saluos fieri voluntate subministrante media sufficientia; ita necessariò concedendum est Christum voluisse meritum Paßionis suæ offerre ad eadem media impetranda.

DIDACVS NVGNES CABEZVDO.

TOm. 2. in 3. part. ad ar. 1. quæst. 86. pag. 64. editionis Venetæ, an. 1612. in 2. conclusione. Impossibile est quòd peccatores saluentur, nisi agant pœnitentiam; SED OMNIBVS DAT DEVS AVXILIVM SVFFICIENS AD SALVTEM, ergo etiam ad pœnitentiam. Minor patet Ioan. 3. Sic Deus

Deus dilexit mundum vt filium ſuum vnigenitum daret, vt omnis qui credit in ipſum non pereat, ſed habeat vitam æternam. Et 1. Ioan. 3. Ipſe eſt propitiatio pro peccatis noſtris, non pro noſtris autem tantùm ſed etiam pro totius mundi. Et 1. Tim. 4. Saluator omnium, maximè fidelium.

Ibid. quæſt. 1. huius 3. partis ar. 2. Probatur Chriſtum ſatisfeciſſe pro omnibus quantum ad ſufficientiam; hoc enim eſt dediſſe omnibus auxilium ſufficiens vt agant pœnitentiam.

Vnde quæ allata ſunt antea, hæreſim eſſe manifeſtam, negare quòd omnis homo dum eſt in via & compos rationis, poteſt ſimpliciter loquendo agere pœnitentiam de peccatis, atque adeò quòd omnibus datur auxilium ſufficiens vt poſſint pœnitere; & nihil valere ſolutionem quòd excipiantur excæcati & obdurati ab hac regula.

Item. Venientem ad vſum rationis habere principium intrinſecum ſufficiens vt ſe in Deum conuertat; quòd ſi faceret, habiturum ſufficiens ad immediatè credendum.

Item. Etiam infantes qui pereunt in vtero materno, ſecundùm potentiam ordinariam poſſe baptizari, & ſaluari.

Ianſenius.

5. Propoſit.

Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omninò hominibus mortuũ eſſe aut ſanguinẽ ſudiſſe.

PETRVS LEDESMA.

AR. 1. *de auxiliis. pag.* 51. *col.* 1. Ad ſextum argumentum negatur ſequela, & ad probationem quòd tales admonitiones & exhortationes non ſint ſimulatæ & fictæ, ſed veræ, quia licet non procedant à voluntate Dei conſequente quam Deus poterat habere & non habet, circa ſalutem hominum in particulari, procedunt A VOLVNTATE ANTECEDENTE QVAM DEVS HABET DE SALVTE OMNIVM HOMINVM, ET QVAM IPSI ETIAM REPROBI CONSEQVI POSSENT PER AVXILIA SVFFICIENTIA QVÆ DEVS ILLIS CONFERT; Vnde ſicut voluntas Dei

Iansenius. antecedens non est fictitia & simulata, ita neque admonitiones & exhortationes, & vocationes eius; Et ita multa sunt testimonia sacræ Scripturæ quæ pertinent ad istam rem quæ verificantur SECVNDVM VOLVNTATEM DEI ANTECEDENTEM, QVA DEVS VVLT ONNES SALVARE, ET QVOD NON CAREANT AVXILIO NECESSARIO AD SVI CONVERSIONEM. Et etiam verificantur. Quia dat Deus OMNIBVS SVFFICIENTIAM AD SALVTEM & tempus pœnitentiæ. Et sufficit dedisse auxilium sufficiens VT PECCATOR POSSIT CONVERTI. Quòd si non fecerit sua culpa perit.

5. Proposit. *Semipelagianum est dicere Christum pro omnibus omninò hominibus mortuũ esse aut sanguinẽ fudisse.*

Adde quod dicitur art. 13. pag. 276. Ex eo quòd datur auxilium sufficiens iusto, imputari ad culpam quòd non perseueret in bono. Et qui peccare permittuntur habere auxilium ad non peccandum.

Ibid. ar. 16. pag. 237. Esse probabile quod omnibus detur auxilium intrinsecum ad salutem.

Et antea ar. 13. pag. 277. Distinctionem auxilij in sufficiens & efficax dicit habere fundamentum in simili loquutione antiquorũ Theologorum de merito & redemptione Christi. Dicunt enim quòd satisfecit pro omnibus quantum ad sufficientiam satisfactionis, non tamen quantum ad efficaciam. *Quo dicto significat iis impetrasse auxilia sufficientia, pro quibus dicitur quantum ad sufficientiam satisfecisse.*

BALTHAZAR NAVAHETTE.

AD *quæst. 23. controu. 36.* In instanti sequenti præuisionem peccati Originalis, Deus tribuit hominibus infectis macula originalis peccati remedium illud VNIVERSALISSIMVM Incarnationis & Passionis Filij sui, & Sacramenta atque alia remedia..... Hoc supposito reiicienda est sententia Gregorij tenentis Deum non velle voluntate etiam antecedenti illos paruulos qui de-

ceduntin vteris maternis, ſaluos fieri: Etenim Apoſtolus VNIVERSALITER LOQVITVR 1. Tim. 2. qui vult omnes homines ſaluos fieri. Qui locus non ſolùm intelligitur de voluntate quam Deus habet ante peccatum originale, SED ETIAM DE ILLA QVAM HABVIT POST PECCATVM ORIGINALE.

Ianſenius.

5. Propoſit.

Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omninò hominibus mortuũ eſſe aut ſanguinẽ fudiſſe.

IOANNES A SANCTO THOMÆ tom. 2. in 1. par. S. Th. edit. Lugdun.

D*Iſput. 5. ar. 6. pag.* 205. *nu.* 19. De auxiliante autem gratia ſic intelligitur (quod dicit Concilium Trid. neminem à Deo deſeri) quòd Deus de ſe paratus eſt ſemper eam dare & perficere opus ſuum quod incœpit, niſi per nos ſteterit, &c.

Ibid. pag. 207. *col.* 1. *nu.* 24. Ad illud teſtimonium Iſ. 5. Quid vltrà debui facere vineæ meæ & non feci, &c. Reſpondeo quòd loquitur de omnibus pertinentibus ad auxilium ſufficiens & ad poſſe facere: Nihil enim Deus ſubtrahit de neceſſariis; non tamen dat omnia etiam vltrà neceſſaria.

Ibid. pag. 232. *col.* 2. *nu.* 15. Deus vult multos peccatores conuerti, & de ſe ponit media ad id ſufficientia, per prædicationes, per exempla, per miracula, quæ omnia ordinantur ad conuerſionem peccatoris, quæ tamen non eſt futura, & ſic neque efficaciter volita ſicut prædicauit & fecit miracula apud Iudæos multos qui non ſunt conuerſi, vt conqueritur Matth. 11. & 23. Quoties volui, &c. Ezech. 18. Nolo mortem, &c. Is. 5. Quid vltrà debui, &c. Ergo ORDINAT ET VVLT DEVS CONVERSIONEM PECCATORVM ETIAM QVI CONVERTENDI NON SVNT. Et patet, quia ponit eis præceptum conuertendi, monet illos, inſtigat alios vt maneant, &c. Hæc autem ordinatio & præceptum, & admonitio, & voluntas in Deo formaliter eſt in ordine ad conuerſionem; IDEO enim in-

Iansenius.

5. Proposit.

Semipelagianum est dicere Christum pro omnibus omninò hominibus mortuũ esse aut sanguinẽ fudisse

ſpirat & mouet quia illa conuerſio placet illi : Ergo placet aliquid Deo de facto, NEC PLACET SOLA POSSIBILITAS, quia complacentia ſi datur in Deo, eſt communis omnibus poſſibilibus; Hæc autem cõuerſio PLACET DEO VT FIAT, ET AD ID CAVSAS ORDINAT, QVÆ AD POSSIBILITATEM SOLAM ORDINANTVR. Et tamen eſt inefficax voluntas reſpectu principalis intenti, ſcilicet conuerſionis, licet habeat adiunctam aliquam voluntatem efficacem circa ordinationem cauſarum; quia de facto ponit inſpirationem & admonitionem, & DE FACTO DAT SVFFICIENTIA AVXILIA; ſed hoc eſt habere voluntatem efficacem quoad aliquid adiunctum, inefficacem verò quoad principale intentum.

Ibid. ar. 8. *pag.* 237. *col.* 1. *nu.* 32. Expoſitiones Auguſtini, (circa illud, qui vult omnes homines ſaluos fieri) non contradicunt expoſitioni Damaſceni, ſed vtraque procedit in diuerſo ſenſu & diuerſa ratione...... Et verum eſt quòd Deus voluntate ANTECEDENTE ET INEFFICACI VVLT OMNES SIMPLICITER, NVLLO EXCEPTO, SALVOS ESSE, & verum eſt quòd non vult omnes voluntate efficaci. *Et deinde*, voluntatem illam antecedentem nos non negamus Deo conuenire, nec fictitiam dicimus, &c.

Diſput. 10. *ar.* 2. *pag.* 410. *nu.* 53. Ad 3. Replicam dicitur voluntatem Diuinam SALVANDI OMNES non contrariari voluntati reprobandi ſeu non eligendi aliquos..... NEC SINCERITATEM DIVINAM OBNVBILARE.

Ibid. ar. 3. *pag.* 419. *nu.* 30. *col.* 2. Nihilominùs in hac difficultate duo dico. Primum eſt, ſi loquamur de auxilio ſufficienti communi & ex parte ipſius remedij quod datur & proponitur à Deo tùm in Sacramento pro paruulis, tùm in Sacramentis & doctrina atque oblatione virium ſufficientium pro adultis, omnibus paratum eſt & donatum à Deo auxilium ſufficiens, vel in ſe proximè, vel in ſuis cauſis vt in meritis & virtute Paſſionis Chriſti.

Ibid. pag. 420. *col.* 1. *nu.* 31. Primum dictum negari non

potest salua fide, cùm innitatur vniuersalissimæ virtuti Redemptionis Christi, vniuersalitati Ecclesiæ Catholicæ, vniuersalitati illuminationis Diuinæ, tam in ordine naturali, quàm supernaturali, vniuersalitati prædicationis Apostolorum & aliorum ministrorum, & aliis similibus causis, quæ in omnes de se influxiuæ sunt saltem remotè, NISI HOMINVM AVT NEGLIGENTIA AVT PECCATIS IMPEDIANTVR. NAM REDEMPTIO CHRISTI PRO OMNIBVS HOMINIBVS FACTA EST quoad sufficientiam, & Sacramenta omnibus proposita & ad omnes qui virtutem habent, ipse est propitiatio pro peccatis nostris, non pro nostris autem tantùm, sed etiam pro totius mundi. Qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus. Si vnus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt, & pro omnibus mortuus est Christus, vt pro omnibus gustaret mortem.

Iansenius.

5. Proposit.

Semipelagianum est dicere Christum pro omnibus omnino hominibus mortuũ esse aut sanguinẽ fudisse.

Ex dictis constat Thomistas omnes gratiæ per seipsam efficacis defensores id docere quòd Iansenio videtur Semipelagianum, Deum ita velle antecedenter omnes homines saluare, vt ex illa voluntate sequantur media sufficientia pro cuiusque capacitate omnibus collata; Et quòd ad adultos spectat, vel dari omnibus vel offerri auxilia etiam intrinseca sufficientia, ita vt per ipsos stet quòd non saluentur. Atque hoc maximè verum esse de iis qui vixere aliquandiu in statu gratiæ, quibus non defuerunt auxilia sufficientia ad perseuerandum. Hæresim esse ab eo numero excludere etiam induratos, ex quo fit vt restrictio illa qua Iansenius Dei voluntatem contrahit ad saluandos tantùm prædestinatos, nullo modo admitti possit iuxta sensum Thomistarum; Iam Christus Dominus mortuus est & sanguinem fudit pro salute illorum omnium quos Deus saluari voluit. Quod negatur in hac 5. propositione.

SVMMA PRIVILEGII Christianiſsimi Regis.

CAutum eſt authoritate Regis, ne quis in Regno ſuo aliiſve locis ditioni ſuæ ſubiectis infrà nouem proximos annos librum, cui titulus, *Ianſenius à Thomiſtis Gratiæ per ſeipſam efficacis Defenſoribus condemnatus.* Abſque SEBASTIANI CRAMOISY, Architypographi Regij permiſſu, imprimat aut diuendat, à die publicationis horum exemplarium, qui ſecus fecerit, mulcta indicta, prout ampliùs in diplomate Regio continetur, mulctabitur. Datum Pariſiis 26. Ianuarij 1653.

ſic ſignatum

de Mandato Regis

CRAMOISY.

